A Rat Ṭhannak Thawngṭha

Herald of His Coming

Pathian Nih Atu Caan Caah Bia Pakhat A Ngei

(God Has A Word For This Hour)

Minung tuanbia chungah atu hi a lianngan bik caan a si. Thil ṭha lo a tlung dingmi hmelchunhnak thil hi vawlei cungah tampi a um cang. Asinain, atu caan caah Bawipa nih tinhmi a ngei lo maw? Khrihfabu nih thawngṭha a ngei lo maw? Atu caan ah thlarua damnak dingah Bawipa sin in a rami bia a um ti lo maw? timi nih hin bia a ka halter peng. Hi biahalnak hna hi a um lo a si ahcun, atu hi vawlei cung tuanbia chungah a voikhatnak harnak nganpi a hung si hnga.

Pathian nih vawlei hi ti in a rak hrawh hlan ah, Noah sinah ralrin peknak bia a rak chimh. Pathian nih Izip ram bia a rak ceih tikah, Pathian biathanhnak cu Moseh le Aron hmurka hmangin Faro sinah a rak thlah. Elijah, Isaiah le Jeremiah hna cu Israel le Judah harnak an ton caan ah Pathian nih a rak dirter hna. An rak nun lio caan chung caah Pathian bia cu an sinah a rak um (Heb. 11:7; Exo. 5-14; I Kings 17:1).

Atu caan ah Pathian nih chim dingmi a ngeih!

Sual ngaihchih dingin auhnak
(Called For Repentance)

Minung nih caan ṭhalo chungah a nungmi kan sinak kha an hung i fiang i kan ram nih a herh bikmi cu Pathian sinah a kan phaktertu ṭhanghnak (revival) a si ti kha an hung i hngalh. Pathian velngeihnak caah le Khrihfabu hna cungah a thar in ṭhanghnak (Pentecost) a um nakhnga caah Pathian sinah nawlpiaknak cu tilet bantukin a hung tho.

A hlan Israel miphun hna sinah a rak simi kha atu ni zongah a si ve. Thlarua thazaang a ṭhawn lonak cu Khrihfabu chungah sualnak a ummi nih a chuahtermi a si. Vawlei cungah duhsah tein tlakchamhnak a chuahtertu cu khrifami pakhat cio sualnak hi a si. Atu caan hi thawngṭha mei alh he, Thiang Thlarua umpi he, tuar dingmi a ṭih lomi minung bantukin ṭihphannak um loin thawngṭha chimnak he hmunkip ah a ummi hna cu sual ngeihchih dingah auhnak caan a si.

Phuan lomi sualnak
(Unconfess sin)

Atu caan ca i Pathian program cu sual ngeihchihnak hi khrihfami sin in a thawk hrimhrim a herh. Khrihfami hna nih an vawlei thil tlaihchannak, thlacam nun ngeih lonak, zei poi loin umnak, le ṭih a nungmi an thathutnak le ihnak chungin an ngaihchih hrimhrim ding a si. Vawlei lei thil ah sining sang le hmuhma sang caah fakpi in an i zuamnak in le a thimi an khrihfabu ah antainak in le bu dang cungah hnahchuah ziarngeihnak in an i ngaihchih hrimhrim ding a si. Pathian mi hna nih an i ngaihchih lomi sualnak le an phuan lomi sualnak nih khrihfabu cu a kikter i cu bantuk minung hna cu khrihfabu cungah a um peng ahcun khrifabu a lum kho lai lo.

Kan Bawipa profet hna le lamkaltu hna mei le ṭhawnnak he khrihfami hna nih mei bangin alh le khuatur bangin tur dingah atu hi caan ṭha bik a si. Pathian mi hna nih Laodisia khrihfami bantukin an i hngilhnak in i ṭhanghnak dingah caan ṭha bik a si. Cun vawlei duhnak in le mahzawn lawng ruahnak in, mi hlenthawinak in, le ningzahnak in le leng lang sawhsawh in an rianṭuannak in i phoih i lungthin dihlak le rawl ulhnak, mithli he, i ngaihchihnak, sual phuannak le an rak sining tein um thannak he Bawipa sinah kir thannak dingah atu hi caan ṭha bik a si.

"*Teinak aalan he a rami ralkap bantukin ṭih a nungmi*" khrihfabu cu khawika dah a um? Thi chuah hmang Mary, Scot siangpahrangnu uknak ṭha lo bantuk a rawk John Knox thlacamnak bantuk a simi Pathian mi hna thlamcamnak cu khawika dah an um? Pathian ral hna nih an chim tawnmi, "*khua kip ah hnahnawhnak a chuahtertu hna kha atu cu kan khua zong an ra phan ve cang,"* (Lam. 17:6) an timi Pathian sin in a rami ṭhawnnak le chiti thuhnak he thawngṭha an rak chim tawnmi kha khawika dah an um?

Zeicahdah hi bantuk thil hna hi atu kan caan ah a si ve hnga lo? Pathian mi hna thlamtlin lonak, sualnak kha an nunnak ah an in khawhnak le an tang cungah an i pom pengnak caah a si. Hi hi a nganmi le ningzah a simi sualnak a si lem lai lo. Hi hi Khrih kan dawtnak, thlarua tlaumi zaangfahnak a kiktertu, Bawipa bia kan theih khawh lonak hnga kan thlarua hna a chehtertu le rawltuan caan a za cangmi vawlei kan hmuh khawh lonak hnga kan thlarua mit a cawttertu le Amah rian caah kan i tlak lonak hnga kan kut a zengtertu sualnak hna hi an si kho mem. Hi sualnak hna nih hin buainak le harnak a tongmi khrihfa ah a kan chiah (Sol. 2:15; Phunchimtu 10:1; 1 Kor. 5:6; Kal. 5:9).

"An theitlai khan nan hngal ko hna lai" (Mat. 7:20)

Solomon Hla chungah khuaruahhar a simi khrihfabu biatak kong hi a muithlam in a chim. Vancung mopa nih a chimmi cu, *"Par ṭha en lio kan misur dum kha, A hrawk tawntu hngartlaitum le maw a fano rual cu tlai u"* (Sol. 2:15) tiah a ti.

Rawl ṭha seh ti kan duh ahcun, cenghngia fano hna kha kan thawl hmasa hna a herh. Hi cenghngia fano hna hi sualnak ngei lomi le hernak pek kho lomi an lo nain a thei an hrawh hna. Sualnak hme le vawlei sining, taksa duhnak le thil ṭha lo i hrawmnak hna nih hin hman awktlak kan sinak kha an hrawh hna. Kan Bawipa misur dum chungin kan thawl hrimhrim hna a herh.

Kan sualnak kha phuang hna u sih law kaltak hna u sih. A fekmi lung si dingah Thlarau le Pathian kha kan kawl le kan i thianhter ahcun zeitluk in dah thlarau lei inn thianh kan herh timi kha khuaruahhar in kan hmuh lai.

Mi cheukhat nih cun kan nunnak ah Pathian kha pakhatnak ah chia loin kanmah duhnak, vawlei lei hnangamnak hna pakhatnak ah kan chiah kha kan hmuh lai. Cun kan hawi le kan chungkhar nawlpekmi kha pakhatnak kan chiah i Pathian nawlpekmi tu cu pahnihnak kan chiah tawn.

Mi cheukhat nih cun Pathian duhnak kan theih ko buin le Amah rian ah nunnak pek dingin a kan auhnak kha i theihter lonak thawngin Pathian sinah hlangfang tein kan rak sual.

Cu long siloin mah nunnak thah lonak (self-life), mah tining longin duhnak (self-will), mah le mah i duhnak (self-pleasing), mah le mah i sunparternak (self-glorifying), mah ca long i kawlnak (self-seeking), mah le mah i zaangfahnak (self-pity), mah le mah i zumhnak (self-confidence), mah zawn long ruahnak dawtnak, duhnak, thil tuahnak thinlung, duh thimnak sualnak vialte hna nih hin Thlarua a ngaih kan chiatter i Bawipa nih atu chungah a mi hna a auhnak aw leh dingah a tlakmi a kan si ter lo.

Mi cheukhat cu kan thin a hung cia, kan hmur kan i euh cia, kan ing a puang cia. Kan lakah i ngaihthiam khawhnak thlarua, hnahchuahnak le ziar ngeihnak te hna um (Jam. 3:14-18). Midang sinah a thli tein le mi zei rel lonak sualnak a um asinain hi vialte hna hi Pathian hmai ah a thup kho lai lo (Slm. 19:12-13). Mi congoih hmannak, mi kongceih hmannak le mi sining chim ṭhan hmannak zong hi thihnak tiang a phanmi sualnak an si ve (Jam. 2:2-13; 2 Kor. 12:20). Hi vialte hi Pathian nih a huatmi an si (Phut. 6:16-19). Hi hna nih hin Pathian thlachuahnak an khar i kan ram, kan miphun, kan innchungkhar le vawlei pi caah kan thlacamnak Pathian nih lehnak dingah a dawntu an si.

"Bawipa cu nanman khamh awkah a kut a tawi lo, nawmhnak nan halmi theihnak caah a hna a chet lo. An theih hna lo cu nan sualnak ruangah a si. Biak nan timh tikah amah sin phanh an dawntu hna cu nan sualnak kha a si. Lih nan chim, nan puar i lai nan nawn. Biaceihnak hmun ah nan kal, sihmanhsehlaw ahohmanh bia hmaan a chimmi nan um lo. Nan bia tei khawhnak caah lih kha nan i bochan. Midang harnak peknak caah khua nan khan i cucu nan tlinter taktak" (Isai. 59:1-4).

Pathian kan herh! Vawlei cung thil sining vialte a lonh dihtu ṭhanghnak (revival) fakpi kan herh. Atu a rawkmi caan ah Pathian velngeihnak dah ti lo zei thil hmanh nih a kan khamh kho lai lo. Harnak a tlung hnga dingmi nih ralrinnak a kan pek. Pathian bia nih ralrinnak a kan pek. Thiang Thlarua zong nih ralrinnak a kan pek. "Mi nih na phunglam kha an zulh duh ti lo caah atu caan hi na colcangh caan a si awk a hau" (Salm. 119:126).

Atu hi Thlarua toihnak dingah Pathian caan a si, tiah ka ruah. Asinain velngeihnak chungah Pathian tinhmi lianngan cu a mi a simi kannih hna nih lungthin dihlak in kan cohlan awk a si.

Cucaah aho lungthin ah dah Pathian nih a len (visitation) timi hi a biapi tuk hringhran. Cu ti cun kanmah cungah ṭhial khawh lomi lungpi um loin, kan lungthin chungah, kan Khrihfabu chungah, kan khua, kan ram ah le vawlei cunh pumpalukah ṭhanghnak (revival) a tlun kha kan hmuh lai.

Atu caan chungah kan sinah Pathian zaangfahnak Pathian bia kamnak bia hi Cathiang chungah kan hmuh khawh lo zongah Pathian biaceihnak ding thawngṭha cu atu le tu kan hmuh ko. Mi vialte nih zumhnak le sual ngaihchihnak he an i toidor i Pathian kha an kawl a si ahcun khamhnak le luatnak biakamhnak zong a um thiamthiam.

Hlanlio zum lotu miṭha lo hna an umnak khuapi Nineveh khamhnak kong kha van ruat hmanh. Pathian profet Jonah cu rawhralnak kong va chim awkah thlah a rak si, *"Hi hnu ni sawm li chungah Nineveh hi a rawk lai"* (Jon. 3:4). Zaangfahnak caah biakamhnak a rak um lo. Asinain siangpahrang le mipi hna hna hi bantukin, "Pathian nih kan cungah velngeihnak a ngeih lo ahcun, hi bantuk ralrin peknak hi kan sinah a van thlah lai lo" tiah an rak ruah ve. Cutika an sualnak in ngaichih caah buri an i khuh i, vutcam an i phulh, sual ngaihchihnak he Pathian sinah thla an rak cam. Rawl ulhnak he Pathian sinah fakpi in an au i Pathian nih a zaangfah hna i, an sualnak a ngaithiam hna caah dantatnak cu a lakpiak ṭhan hna (Jona 3). Zum lotu an umnak Nineveh khuami hmanh nih an sual an ngaihchih i, a liannganmi zaangfahnak an cungah ngeih ahcun, a mi le a fa a simi hna zong nih kan sualnak kan i ngaihchih i, kan vawlei nun ning in le mah zawnlong ruahnak in kan i mer i a rat hlan tiang le dinnak ruah a sur hlan tiang Bawipa hmai kan kawl ahcun kan cungah hi bantuk a liannganmi zaangfahnak hi a ngei ve hnga lo maw (Hos. 10:12)?

Pathian he um ahcun (Plus God)

Tuanbia thiang vialte an ṭialnak cauk tei kho lomi Pathian kongin a khat. Vawlei hmuh ningin cun a hrutmi, a dermi, nautat awk a tlakmi an lo. Asinain Pathian he cun a ṭhawngmi, tei khawh lomi, kham khawh lomi le tein ak a hmumi an si. An nih cu caan le tuanbia thlengtu le rampi a thlengtertu an si. Thazaang an ngeih lo zongah thil lianngan kha an tuah. Humham an ngei (influence) lo zongah anmah chan minung hna cu an thlen (transform) khawh hna. Cu bantuk minung hna Lamkaltu Paul, Luther le Wesley te hna hi an si. Atu kan caan chungah an phun a rawh lo caah Pathian kan thangṭhat.

Zumtu Khrihfami hna nih sualnak kha kan hlawt i, Pathian lei ah kan i mer i thla kan cam ahcun Pathian nih zeidah a kan tuahpiak lai? Kan ral hna lehrulhnak ding caah chun zan in thla kan cam le rawl kan ulh i Bawipa nawl kan zulh ahcun zeidah a cang hnga (Luke18:7-8)? Pathian he kan i rem i midang he kan i rem ahcun zeidah a cang hnga? Hi ti kan tuah a si ahcun Pathian nih cun a kan umpi hrimhrim ko lai.

Kan pawngkam ah ṭihnungmi le thil ṭhalo le harsatnak a tongmi hna pakhat khat ka bomh khawh ve hna nak hnga thla ka cam tawn. Atu kan caan hi rawl ulh le mithli tla in ngol loin thlacam caan a si. Hawi dawt, nihin in i thawk ve cang! Cuti kan tuah ahcun, A Liannganmi Pathian umpinak cu kan hmuh ko lai.

Revival Cu Pathian Sinah A Thar In Nawlngeihnak In A Thawkmi A Si (Revival is the Beginning of A New Obedience to God)

"Ka phunglam kha nan zulh hna i ka nawlbia kha nan ulh hna i nan tuah hna ahcun, nan ruahpi cu an caan te ah kan pek hna lai i ram nih hin tirawl an chuahpiak hna lai i nan lo chung thing hna nih thei an tlai lai. Nan facil nih cun mitsur lawh caan cu a hei phak lai i mitsur lawh caan nih cun thlaici thlak caan a phak lai; nan rawl cu khim tein nan ei lai i nan ram chungah him tein khua nan sa lai. Cun ram chungah daihnak ka chiah lai i nan it lai i ahohmanh nih nan thin an in phanter hna lai lo; cun ram chungin sahrang ṭhalo kha ka ṭhial hna lai i vainam kha nan ram chungah a chawk lai. Nan ral kha nan dawi hna lai i nan hmaiah vainam in an tlu lai. Nannih lak i panga nih za khat nih thong hra nan dawi hna lai; nan ral hna cu nan hmaiah vainam in an tlu lai" (Lev. 26:3-8).

Bawipa Sunparnak Caah Riantuannak Hi Kauhter Ding A Si (Expanded Ministry For the Lord's Glory)

Inn kong, rianṭuantu hna kong le kan ministry colcanghnak hna hi tam deuh in kan ruah khawhnak hnga Herald office "lamthluan" (tour) chungah ah keimah he i pehtlai dingin atu le tu ka rak in sawm. Ahnu bik lamthluan thawk in thli ngaipi pakhat a thlengmi cu atu caantling tein rianṭuan pathum lawng kan si cang. Cu hna cu Kayla Royer le ka nupi Gail le keimah long kan si. Na luhnak innchung

i zungkhan pahnih hna kha kum 2014 ah khan Lois Stucky le Christine Ludlaw hna cu Bawipa sinah an i dinh cang caah atu cu ahohmanh an um ti lo. A ngaingai ti ah cun, hi kan dawtmi nu pahnih hna le kan rianṭuan hawi hna hi kan ngai tuk hringhran nain Bawipa rian chungah an nunnak dih tiang ṭha tein an um caah kan i lawm ko.

Zing thlacam caan ah Kayla, Gail le keimah ti in Lois cabuai cungah hmukhat te ah kan ṭhu tawn hna. Hi caan ah hin Herald a rak reltu hna sin in thlacam cahnak kan hmuhmi le amah lamhruainak le ministry caah amah bawmhnak kan hmuhnak hnga ding caah Bawipa hmai ah thlacamnak he kan chuahpi tawn.

Hi cabuai cungah a hlei in kan tuahmi thil dang pakhat cu Herald ah a thar in thil a hung cangmi chiti thuh thlacamnak hi a si. Kan thlacamnak cu Herald ah cangmi thil vialte cungah Bawipa chiti thuhnak ding hi a si. Cun a relmi vialte hna nunnak ah hi thawngṭha an relnak thawngin Bawipa nih fakpi rian a ṭuan i a tinhmi a tlinnak hnga ding hi kan thlacamnak a si fawn.

Gail a rian ngai bik pakhat cu cakuat rel, cakuat le Herald website in fianternak tuah lengmang hna hi an si. Cucaah, amah hi ca reltu hna he ca i kuat le an cakuatmi a reltu, rianṭuannak caah an pekmi cazin tuahtu le a bikin thilri kongah bawmh halnak hna a tawlrel hmasa lengmang tu a si. Nan theih bantukin, cakuat a rak lutmi hna hi rianṭuantu hna caah thazaang laknak nganpi le hmun dangah rianṭuannak caah a biapi tukmi an si. Gail cu caṭial remhtu bu zongah a ṭuan i cakuatnak khaan zongah a bawmtu a si thiamthiam.

Gayla cu Spin holh in tuahmi Herald a zohkhanhtu (cucu thla thum ah voikhat lengmang tonnak a tuah), Herald cauk zohkhanhtu bantukin le mirang holh in tuahmi Herald caṭial remhtu bu chungah member pakhat bantukin a ṭuan. Cun Herald cauk chuah ding caah cauk pungsan (layout) zong a tuah i cakuatnak khaan chung zongah a biapimi paoh ah a bawmh hna.

Cakuat ding timhtuahnak ah an thazaang le caan pekin lunglawm tein le anmah lungtho tein (volunteer) a kan bawmtu hna thawngin thlachuahnak tampi kan hmu. A cheu cu rian hme deuh van rulhnak ding caah a hlei in a kan bawmh. Caan karlak (part-time) rianṭuantu pakhat kan ngei, amah cu rian kip ah a kan bawmtu Carson tiah auhmi mino te a si.

Atu cu chaklei luhnak in thilri a phurtu motaw a chuah luhnak dingah mirang vawlei in phanhmi lam zong kan tuah cang. Cun motaw dirnak ding hmu thar zong kan ngei cang. Hi rianṭuannak dingah a hlei in tangka kawlnak leiah bawmhnak kan pek caah Bawipa cu kan thangṭhat. Cu long siloin, khrihfabu bawmhnak pekmi thawngin inn pahnih le thil ṭhialnak seh pahnih kan cawk. Hi thilri hi a ṭhanchoter caah Bawipa cu kan thangṭhat. Cun hi thilri hi rianṭuannak (ministry) caah le pawngkammi hna caah thlachuahnak a si lai caah Bawipa cu kan thangṭhat.

Hi bantukin taksa in ṭhanchonak kan hmuh tikah hmun dang i rianṭuannak kauhter dingah kan lungthin kan chiah peng. Vawlei cungah khamhnak le ṭhanghnak (revival) kong caṭial (literature) hi a rak biapi tuk hringhran ti hi zumh a si. Khrih rat thannak hi a nai chin lengmang. Minung rel cawk lo nih thlarua lei thazaang peknak hi hnabei dongin an umnak chungin an herh. Herald rianṭuannak caah chiti thuhnak a tam chinchinnak hnga, bawmhnak a tam chinchinnak le hmun dangah rianṭuannak a tam chinchinnak hnga zaangfah tein thlacamnak rak kan bawm ve u. Zei zong vialte hi Pathian sunparnak caah si ko seh.

Hi Thil a Cangmi Kong…
(About This Issue)

Kum thar a hung si cang bantukin, Bawipa nih hi Herald i a cangmi hna thawngin a sinah siseh, a Bia ah siseh, thlacamnak ah siseh a thar in thianternak ding caah rian a ṭuan lai kan zumh. A hmasa bik i a ṭialmi cazual nih a ṭialmi kha ṭuan deuh ah a rak cang cangmi chungin lakmi a si ko nain atu caan hrimhrim caah ṭialmi a lo. Cun Pathian mi hna bantukin pumpak le mipi hna ṭhanghnak caah amah kawl dingah le sual ngaihchih dingah lam hruaitu kan sinak hnga a kan theihtertu ding caah a herhmi a ṭial. A dang cazual pakhat nih Bawipa he kan um tinak lungthin dihlak um dingin a kan auh. Cun a thiangmi nunnak ngei dingah a kan theihter. Pathian bia ah le thlacamnak ah nunnak pek dingin thanzaang peknak le i nunpinak cazual zong a um ṭhan rih.

A ngaingai ti ahcun muihnak nih a kan kulh chin lengmang bantukin Bawipa nih a mi hna zong a ceu chin lengmang mi si dingin a kan hmuh. Amah nih *"Hrokhrawlnak le ṭhat lonak in a khatmi chan ah hin sualnak ngei lo le a thiangmi si u law Pathian fale bantukin nung u. Nunnak bia nan pek hnanak ah hin an lakah arfi bangin ceu …"* (Fil. 2:15-16) dingah a kan auh.

Kan pawngkam minung hna sinah kan nunnak in Bawipa a langh ding a si. Kanmah thawngin midang hna a dawtnak, a nunnak, a zaangfahnak, a Bia, a ṭhatnak, a velngeihnak, a ṭhawnnak le a dang hna an hmuh ding a si. Tampi cu an tlu deng mang hna. Atu kan chan sining nih a khuhmi hna minung nih hin Amah sinah an phaknak hnga kan chungah Bawipa an hmuh a herh. Anmah bantuk si dingah a kan si a herh lo, nain amah bantuk kan si tu hi a herh. Kanmah chungin rian a ṭuannak hnga le kanmah thawngin a tinhmi sunglawi a tuahnak hnga Amah sinah a thar in i pe ṭhan hna u sih.

- Rich Carmicheal

Thianhlimnak Lam

(The Way To Be Holy)

"Nannih an kotu hna Pathian cu a thian bantukin nannih zong thiang ve u" (1 Pet. 1:15)

Khrih lawhnak cu thianhlimnak hi a si. Amah cu ai awhtu, thahchun awh le zohchun awk a si. a thiangmi cu amah mui a kengmi a si.

Mithiang sinak dingah cun Khrih bantuk a si hrimhrim ding a si, cun Khrih bantuk a simi nih cun *Thlarua in a khatmi* a si hrimhrim awk a si (Efe. 5:18). A lungthin chungah Khrih a ngei dingmi nih cun amah nih bantukin chithuhnak a ngeih ve hrimhrim ding a si. Thlarua umpinak (indwelling) le rianṭuannak, "fa sinak" (adoption) Thlarua nun, zumhnak, biatak, luatnak, ṭhawnnak le lawmhnak thiang a ngeih ve hrimhrim ding a si. Hi a thawngmi Hnawhtu thawngin kan ning zong kan i hnawhnak a si. Thlarua thianternak thawngin kan nih zong kan thiang (2 Thes. 2:13; 1 Pet. 1:2). Kan Hawileng (Guest) a simi nih a rian a tuah bantukin a si. Thlarua umpi loin rian a ṭuan lo i rianṭuan loin Thlarua nih a umpi lo (2 Tim. 2:14). Thinlung (soul) a hninhsaihtertu hla bantuk men nih a lung a thohter lo. Asinain amah he umti long siloin amah ṭhawnnak in kan khahnak i kan i thlen

taktak nak dingah kan sinah a ra i kanmah lakah a um. Bia alnak men ah a kan hmang lo i ziaza ṭha in chawnhbiaknak he a kan lemsawitu zong a si fawn lo. Asinain kanmah lei in doh a hmangmi, cawnpiak khawh lomi, le zumhnak a ngei lomi kan sinak kha zoh loin donhkawh lomi Pathian a sinak kut in a kan tong i amah nunnak thazaang in a kan virh/pemh, cu long a siloin amah thiannak le nunnak he a kan khahter.

Khrih bantuk a simi nih cun Khrih kong zong kha an cawn hrimhrim awk a si. A thiangmi si dingah kan i zuamnak thawngin a thiangmi kan si kho lo. Kan mah thazaang zuamnak in dawtnak le zumhnak kan ngeihmi thawngin a thiangmi kan si kho lo. Zei bantuk ṭhawnnak hmanh nih hi cu a thleng kho lai lo. Minung nih cun a thiangmi si dingah a zuam ko nain a thiangmi a si ko lo. Mah zuamnak thawngin an i thianter kho lo. Bawipa sunparnak kha an zoh i cuticun *sunpar chin lengmang* in amah bantuk si dingin an i thlen hrimhrim ding a si (2 Kor. 2:18). An hawiṭha sinak ding caah Mithiang a simi kha an ngeih hrimhrim ding a si. Jesuh he umtinak long nih amah bantuk a kan siter khawh.

Mithiang sinak dingah cun Pathian Bia ah a phum hrimhrim awk a si. Cun biaphuan catlap chungin ceunak a chuahtertu sinak ding Pathian bia ah a emmi a si hrimhrim ding a si. Kan nih cu Biatak in a thianteri kan si (Joh. 17:17). Hi ceunak chungah kan thlarua nunnak kan langhternak nih "*Ceunak chungah a ummi fale*" taktak a kan siter. Thil ṭhalo dohnak dingah Pathian Biatak cu a khul a rang i a ṭhawng. Hi hi kan lamthluan ah kan ral a thong kan thahnak hna a harmi vaiman "*Thlarua vaiman"* a si. Hi hi Rili sen kan cheunak, Amalek ral kan tein ak le thise ramcar ah lung chungin ti a chuahtertu Moses ṭhiangṭhunh kha a si. Hi Pathian Bia tei khawh lomi le hmih khawh lomi hmai ah a dir khomi thil ṭhalo le chunglei asiloah lenglei ral zeidah a um? Moses kut chungah a ummi ṭhiangṭhunh kha zei bantuk ṭhiangṭhunh dah a rak si? Thing sawhsawh a rak si ve ko. Sihmanhsehlaw Rili Sen cu cheu hnih ah a cheu. Thing cungah an thlaimi dar rul kha zei bantuk rul dah a rak si? Dar sawhsawh a rak si thiamthiam ko. Sihmanhsehlaw cu nih cun mi thong tampi a damter hna. Zeiruangah dah hi thil vialte hi a si hnga? Vancung mei (electricity) hna a kaltertu (conductors) khawika paoh ah a um (omnipotence) he cu thing le cu dar hna cu an rak i pehtlaih caah a si. Cucaah Bibal hi cauk vialte hna lakah kan damnak, kan khulrannak, kan ṭhawnnak, kan hnangamnak le kan thiannak cauk si ko seh.

Mithiang sinak dingah cun ral a doh hrimhrim awk a si. Vawlei cung hriamman he a si lo zongah ral dohnak ah ral ṭha ngai in a doh hrimhrim awk le zumhnak in ral ṭha ngai in a doh hrimhrim awk a si (1 Tim. 1:18; 6:12; 2 Kor. 10:4). Khupbil buin, fimhring tein le ralring tein thlacamnak he a doh ding a si (1 Pet. 4:7). Bawipa chungah le a ṭhawnnak chungah ṭhawng ngai in thlarua sual ṭhawnnak le uktu hna he an i doh hrimhrim ding a si. Cu ral dohnak ahcun Pathian ralthuam vialte a simi: taisawm, tangphaw, i khamhnak phaw, luchin, le vaiman hna kha a hruk ding a si. Hi ral dohnak hi a ṭhawngmi hna sinah a si lo (Phuc. 9:11), asinain a dermi hna sinah a si. Hi hi derthawmnak chungin doh a si i a ṭhawngmi nih tein ak a hmu lem lo. Hi ralchanhnak chungah vanṭhat caan le caan ṭha hna hi kan dihlak sinah a cang lo. Asinain a voikhatnak ral kan dohnak tein ak kan hmu. A kan dawtu thawngin teitu hna lakah teitu a kan si ter i, laksawng let sarih ruahchannak he "*Teitu a simi cu*," (Biat. 2:7) rak lawmh kan si. Hi kan vawlei raldohnak ah le ral lakah khuachia ṭhalo kan doh ko nain vancungmi hna rianṭuannak bawmhnak cu kan ngei (Heb. 1:14). Cu long si lo Thiang Thlarua ṭhawnnak zong kan ngei fawn (Efe. 1:13).

Mithiang sinak dingah cun lungfim tein a hrimhrim awk a si. "*Zeitik caan paoh ah lungfim tein um"* (2 Tim. 4:5). *"Lungfim tein um u, nan zumhnak ah khan fek tein dir u, ralṭha in um u law thazaang ṭhawng i n um u"* (1 Kor. 16:13). Muihnak fa a simi hna nih cun mui lakah khan it asiloah tlu ko hna seh, sihmanhsehlaw kannih ceunak fa a simi nih cun, tukforhnak ah kan tluknak sualnak hnga lo le Satan hrawkhrawlnak rep nih a kan awh sualnak hnga lo asiloah zeihmanh ruat setsai loin a ummi vawlei nih thil ṭhalo tuahnak ah a kan lem sualnak hnga lo lungfim tein um hna u sih. *"Lungfim tein a ummi cu lunglawm mi an si"* (Biat. 16:15). Lungfim tein umnak chungah *"tehte tampi hmaiah kan zumhnak kha phuang hna u sih"* (1 Tim. 6:13), Amah hmeilchunhnak kan phurhnak ah khan ningzak in um hna hlah u sih. Tlik zuamnak ah khulrang le lungsau tein tli hna u sih. *"Cucaah cun lam a kan dawntu thil paohpaoh le kan tlaihchan pengmi sualnak vialte kha hlaw hna u sih law kan hmai i chiahmi tlikzuamnak ah khan i zuam hna u sih"* (Heb. 12:1), cun *"dinnak le Pathian hmaizahnak le zumhnak le dawtnak le in-khawhnak le lungnemnak kha tuah i zuam u"* (1 Tim. 6:11). Kan Bawipa Jesuh rat thannak le a pennak cu lungfim tein zoh peng ko hna u sih.

Mithiang sinak dingah cun Khrif pum chungah member pakhat a si bantukin le Thiang Thlarua cotu a si bantukin a tuah dingmi rian kha a hngalh hrimhrim awk a si. Hi ka ah a tlingmi (perfection) sinak tiang phak khi a chim duhmi a si lo. A mah bel te cu kan tuah dingmi rian ah kan ruahnak kan derter awk le Thiang Thlarua a ngaihchiatternak dingah a kan hruaitu ding a si awk zong a si lo. *"Cun Pathian Thiang Thlarua kha a ngaihchiatter hlah u; zeicahtiah Pathian ta nan si hmelchunhnak le Pathian nih an luatter hna Ni cu a phan lai ti aamahkhan cu Thlarua cu a si"* (Efe. 4:30). Kan hrai nih a tlum leng tiangin ngeihchiah chawva in tlinnak caah a si lo, mithiang a simi paoh nih tuanvo an ngei dih. Thisen thawngin thianter kan sinak (Heb. 13:12) cu Thiang Thlarua thawngin thianter kan sinak hnga (1 Kor. 6:11), Thlarua nih a kan hruainak hnga (Gal. 5:18), kan pum hrimhrim hi Thiang Thlarua biakinn a sinak hnga (1 Kor. 6:19), Thlarua hruaining kan nunnak hnga (Gal. 5:16), Thlarua duhning in kan nunnak hnga (Gal. 5:25), le Thiang Thlarua he hawikomhnak kan ngeihnak hnga (2 Kor. 13:13) caah a si.

Khrihfa a simi nih cun zeitik hmanh ah sualnak he lente a celhmi bantuk a si hrimhrim lai lo. Dawtnak Thlarua a ngeitu kan si bantukin dawtnak a ngeimi, nahchuahnak lungthin, lihchimnak, chungthu lengnal sinak, bia ṭhalo chimnak, le cham khawh lo dingmi leiba ngeihnak vialte hna hi kan hrial awk a si (Rom. 13:8). Thiang Thlarua nih a umpi hna cu a thu sawhsawhmi le a rocarmi an si lo. Sihmanhsehlaw minung lungthin ah Pathian thei tlai, a ṭhami vawlei cungah a tlaimi van thei, a chunglei hram a hmuhsaktu thei, le a chungah a ummi a lianngaimi Hawileng (Guest) a chimtu thei tlai a chuahpi. *"Sihmanhsehlaw Thlarua nih a chuahtermi hna cu: dawtnak, zaangfaknak, ṭhatnak, zumhawktlakmi sinak, toidornak le mah le mah i tei khawhnak te hna hi an si. cu bantuk thil hna caah cun nawlbia zeihmah a herh lo"* (Gal. 5:22-23).

"Atu chan, chan thalo" (Gal. 1:4) chungin luatter kan si bantukin, ahlan mithiangmi hna bantukin hi chan he hin i ṭhen hna u sih law, hi bantuk caah caan a ngei lomi mi hna bantukin hi vawlei nuamhnak chungin chuah hna u sih. Annih cu faknak an in lo hmanh ah kan hnipuan kha thurhnawmhter hna hlah u sih. Thlacamnak ding caah le chan ṭhalo nih a kan lem sualnak dohnak dingah him tein a kan chiatu a simi Pathian he hawikomhnak caah kan vaiman cu harter peng hna u sih. Pathian he neihniam tein umnak long nih vawlei he neihniam tein umnak lakin a kan khamh khawh. Ruahnak in phuan chommi tuanbia le Bibal, hnipuan chiahnak khaan le thilri chiahnak khaan hi fawnh i zuam hna hlah u sih. Cun bawipa pahnih zong an rianṭuanpiak, hrai pahnih kep ti (1 Kor.10:21), pathian pahnih biak, biaknak pahnih chungah i nuamh le biak theng pahnih tangah khupbil

zong i tim hna hlah u sih.

A lam kip in Nunning hlun kha dohnak dingah i veng zungzal hna u sih. Thathutnak asiloah, ing puannak, daidup in umnak, miltlor lonak, mi zeirel lonak, mi thil mit thitnak, mah le mah i hlennak, uanthlarnak, hrawkhrawlnak, lunghahnak, thlum al lonak, daithlannak, hruhnak asiloah, a sang bik si duhnak in i veng zungzal hna u sih. Chiaṭha thleidennak lungthin nem kha thanter hna u sih law, phorhlawt ruamkainak le kan ruahning hlun kha doh hna u si. Thil hmete ah sualnak a dohmi le rian hmete pekmi tuan lo in a ummi; caan a upet lomi kan sinak hnga lo lungfim tein um hna u sih. Sihmanhsehlaw khulrang in tuah loin, dai tein , lungthote in, thuhphenh lote in, lunglawmte in, nuamte in, siang ngai in le fakpi in ruahnak he midang sinah tuah hna u sih. Vawlei sining hi hmun tampi ah ralchanh a herhnak hngal buin a hmemi thil ah zei poi in umnak kha hrial i zuam hna u sih law, kan tonmi minung sin paoh ah dawtnak langhter i zuam zungzal hna u sih. Sihmanhsehlaw, biaknak a ngei lomi sinak le dawt awk a tlak lomi sinak, a hlei in mi nautatnak thlarua asiloah thlarua ṭhalo hna cu hrial i zuam hna u sih.

Pathian mi taktak

Khrih zultu kan si bantukin, zultu kan sinak hi a tlingmi le a hmunmi a si awk a si. Khrih he kan i pehtleihnak nih amah he a lomi kan sinak kha a langhter ding a si. Kan nunnak hi zumhnak tling a langhtertu, kan nunning hi zei thil paoh ah zumhawktlak sinak a langhtertu le thawngṭha phurtu a si awk a si. Khrih biatak nih a kan thianter i a kan luatter; a fimnak nih a kan thianter i kan khul a ranter. Thianhlimnak tel lo luatnak, thianternak tel lo fimnak, lungṭhawnnak le dawtnak tel lo deihnak kan co sualnak hnga lo i ralring hna u sih.

Vawlei ruahning ah a dikmi minung si hna u sih. Mah le mah sinah, a hrin tharmi kan sinak ah, min thar pek kan sinak ah, Pathian khrihfabu sinah, Thlarua umpi mi sinak ah, Khrih sinah le amah kong he pehtlai in zumhnak (doctrine) ah, amah kong le kan thilrit phurtu a sinak a ṭialtu Cauk sinah a dikmi si hna u sih. Biatak sinah a dikmi si hna u sih law a duh zong duh hna u sih. Hi hi a nuamh ruang le a dawh ruang asiloah hlan thil a si ruangah duh si loin hi hi Pathian biatak le a dikmi a si ruang tu ah kan duh awk a si. Biatak hi nifa kan nunnak ah kan rawl thaw bik siseh law; Biatak long nih kan tung santer sehlaw, kan Bawipa Jesuh Khrih hngalhnak ah le velngeihnak chungah thang hna u sih.

Kan thlarua zumhnak cu a feh hrimhrim ding a si. Ral dohnak asiloah rianṭuannak ding ca long siloin a rawk i a por cuahmah mi caan doh dingmi kan sinak langhternak dingah le sivai he a khatmi hi vawlei pathian, *"van le vawlei kar i a ummi thlarua ṭhawnnak"* (Efe. 2:2) dohnak ding caah a si. cu ṭhawnnak nih cu kan pawngkam vialte a ciah dih cang. Hi caah lamkaltu nih a ṭhatnak kong a chimmi *"rawl taktak"* (Heb. 5:12-14) long si loin a harmi nam, tlang in a rami hneksaknak thli thiang, thlennak le ṭhawnnak zong kan herh. Kan sining kha Thlarua kut chungah chia ko hna u sih. Amah nih cun hmun kip ah kan chiah lai i a thei a tlaimi, a ngan a dammi nunnak cu kan cungah a toih ko lai. Zei zong vialte tuah khawhnak a ngeitu ṭhawnnak nih khamh dingah kan chung i a ummi ṭhat lonak hi a ṭhawng tuk. Philosophi, logic, hla phuah thiam (poetry) le biachim thiam hna caah dohnak le alnak he a khatmi minung duhnak hi a ṭhawng tuk. A Thiangmi long nih a kan thianter khawh.

Vawlei Cungah Ceunak Bantukin Ceu U

Vawlei cungah a ṭhawng cem nain a dai cemmi cu ceunak a si. Cucaah Khrihfa a simi nunnak cu a ṭhawng cemmi le a lianngan cem long siloin a dai cemmi le a ceu cemmi bantuk a si awk a si. A ding cemmi cu ceunak nih a van kahmi long a si bantukin le thiannak caah a biapi bikmi cu ni ceunak long a si bantukin kan nunnak zong ceunak bantuk a si awk a si. Vawlei cungah ceunak bantuk sinak hnga ceunak kan kawl ding a si. Amah hrimhrim ceunak a simi Khrih kha kan ceunak nih a langhter awk a si.

Ceu ve hna u sih! Arfi le nika hna bantukin ceu hna u sih. Asinain a ceunak duhsah tein a dongmi le a zuangmi arfi hna bantuk cu kan si awk a si. Ceu hna u sih! A ceu menmi ceunak pek an si men ko hna lai asinain cu ceunak cu a hmaanmi le a thiangmi ceunak a si. Minung hna sinah, *"zan a si"* ti chimnak dingah cu ceunak cu a za ko. An palhnak cu a um lem lai lo nain ni ceu lakah chuahpi dingah a za rih lo. A tlaumi asiloah a palhmi a hmaanmi lam ah an hruai men ko hna lai nain vawlei ceuternak caah a za lo. Nika lawnglawng nih cu cu a tuah khawh. Nika nih cun ram muisam kha a kan hmuhter nain arfi nih cun amah long kha a kan hmuhter. Cuti a si ah cun palhnak hnu leiah kanmah le kanmah kha i hmuhter hna u sih. Zeizong thil vialte hi fiang tein kan hmuh ni ah, a liannganmi Nika chuahnak ni nih a lummi ceunak cu a pek lai.

"Zan cu a dih dengmang cang, khua a ceu dengmang cang" (Rom. 13:12). Ni a tlang lomi le khua a dawmmi kan si awh a si lo, ceunak chungah tlau sawhsawh ko u sih. Kan tlau ruangah kan thinhun zong a herh lo, sunparnak le liannganak ah auh kan si tikah cun kan ceunak hi zungzal in a ceumi Nika nih a dawp te lai. Amah cu a thangcho lai i kan nih cu kan tumchuk lai. *"Kei ka lunglawmhnak tlinter a sining zong cuticun a si ko"* (Joh. 3:29) tiah kan ti hna lai lo maw?

"A thiang, a thiang, a thiang, Lianngan Bik Bawipa Pathian cu, Amah cu a um cangmi le a um liomi le a um laimi a si" (Biat. 4:8).

Pumpak Thlacamnak

(Private Prayer)

Arthur W. Pink

"Sihmanhsehlaw nannih cu thla nan cam tikah, nan inn khaan chungah va lut u law, innka vaa khar khumh u law, cuticun hmuh khawh lomi nan Pathian sinah khan va cam u. cun a thli tein nan tuahmi a hmutu nan Pa nih khan lakswng an pek hna lai" (Matt. 6:6).

Pumpak thlacamnak hi kan i biatak le tak lo hneksaknak, kan thlarua lei thil kongah fawi tein kawlnak le velngeihnak chungah ṭhanchonak hrampi a si. Aize zeitluk mifel lo dah kan si, hi rian kan tuah khawh lomi kongah zeitluk ngaihchia dah kan si. Atu hi *"nan umtuning hi ruat hmanh u"* (Hag. 2:5, 7) a timi bia hi ruahnak caan ṭha a si lo maw? Kum dangah ngaihchia rak tuah khawh lomi kha tu kum zongah tuah khawh loin maw a um ṭhan ko lai? Pathian ta a simi kha pek loin kan fir kho peng lai maw? Amah he i hawikomhnak hi kan thlarua nunnak caah lunglawmhnak a si kho maw? A Sang Bik Pathian umnak biathli cu langhnak (vision), daihnak (peace) le lawmhnak (joy) pakhat a sinak hi a si. A khaan cu thazaang laknak, zumhnak ṭhawnternak le velngeihnak hna nunter thannak hmun a si.

Hi vawlei nuamhnak asilaoh lungretheihnak hna hi pumpak thlacamnak caah dawnkhannak a chuahtertu an si bal lo. Micheu nih cun mibu rian a simi nih khan anmah pumpak rian a simi an i donhter. Careltu hna, Pathian he dai tein caan hman ti loin midang he i ton dingah buai cercur in a tlinmi nan sinak hna lo i ralring u.

mi cheukhat hna cu phungchim ding (sermons) timhtuah le rel ah an buai tuk caah Pathian he i hawikomhnak tiang a donhkhan. Satan nih zei dang nakin kham dingah a zuam bikmi thil pakhat cu pumpak thlacamnak hi a si. Hi ka hmun i a hlawh a tlin a si ahcun a dang thil vialte ah Khrihfa mi hna cu an sung lai ti kha ṭha tein a hngalh caah a si.

Biakam Hlun le Biakam Thar chan ah mithiang minthang hna cu pumpak thlacamnak hi an ngei zungzal. "*Cun Abraham nih Beer-sheba ah cun thingkung pakhat a phun i Bawipa, Zungzal Hmunmi Pathian kha a biak*" (Gen. 21:33). "*Ni khat cu zanlei sang ah khin tuan nawn ah (Isak cu) ram lakah khan (dai tein khuaruah (meditate) dingih) a chuak"* (Gen. 24:63). Hebru holh in "dai tein khuaruah" (meditate) timi biafang nih hin thlacam zong khi a chim duhmi a si ve, hmun dang ahcun "i hawikomh" le "thlacam" ti zongin hmuh khawh a si. Jakob, Moseh, Samuel, David, Elijah, Hezekiah ti bantuk hna zong hi Cathiang chungah pumpak thlacam mi hna cazin chungah an i tel ve. Danial he pehtlai in, kan hmuhmi cu, "*Khi ka ah khan a tuah tawn phung a si zungzal bantukin a khup a bil i ni khat ah voi thum lengmang thla a cam i a Pathian kha a thangṭhat"* (Dan. 6:10). A rian a tam tuk ko zongah pumpak thlacamnak caah zeitik hmanh a donhter bal lo.

Khrih zong vawlei cung a rak um lioah pumpak thlacamnak a rak ngei zungzal ve. Mathai 14:23, Mark 1:35, 6:46, Luka 5:16 ti bantuk cacaang hna hi zoh tikah kan hmuh khawh dingmi cu Jesuh a dih caan ah, "*thlacam awkah tlang ah khan a kai," "hmun king ah thlacam awkah a kal," "hnathiannak hmun ah khan a kaltak tawn hna i khika ah khan thla a va cam tawn."* Amah te long Pathian he an um khawhnak hnga, buaibaitu le donkhantu an um lonak hnga dingah a si.

Khrihfa taktak a simi hna nih cun a thlacamnak nun hi caanṭha a ser. A daimi hmun ah thlacamnak hi Pathian nih a hmuh i a theih ti kha a hngalh, cucaah a khan chungah Pathian he dai tein i hawikomhnak kha a ṭhanchoter. pumpak thlacamnak ah teimak bu tein kan tuahmi hi a biatakmi kan si le si lo tahnak a si.

Baibal Cawnnak Dingah Lam Hmuhsaknak

Harvey Newcomb (1803-1863)

"A rian a zohpi lomi, Pathian biatak hmaan tein mi a cawnpiaktu saya bantukin Pathian hnathlaknak kha na hmuh khawh nakhnga fak piin i zuam" (2 Tim. 2:15).

Pathian fa taktak a simi caah cun thaw chuahhnawhnak nakin a sunglawi deuhmi zeihmanh a um ti lo. Hi hi vawlei tangin a thil phun vialte hna le lung man sung, sui le ngun in phahmi bantuk a si. Nunnak nih a tinhmi caah a herh bikmi thil vialte hna cu a leng langhnak sawhsawh an um ko. Hi vialte cungah khamhnak dingah a herh bikmi cu Thawngṭha biatak hi a si. Sihmanhsehlaw hi thil vialte tangah thir, campheu le darsen a simi a ṭhawngmi biatak, zumhnak (doctrine), phungning in tuah tawnmi cucu lungthin a ṭhanchotertu ṭhawnnak hna hi an si. Hi hi hna nih Khrihfa ziaza cu thazaang a pek i hmasa ning tein an umter. Hi hna pinlei ah a dih kho lomi chawva lung men sung zong a um rih. Cu lawng a si rih lo, neksak dih hnu lawngah khuaruahhar in a dawhmi le a tleu in a tleumi lungvar thar hna cu hmuh khawh an si.

Baibal hi Khrihfa nih an i ruahchanmi vialte, a tuah men a co dingmi a ṭialnak cauk a si. a theih bal lomi hmun ah khua tlawnmi a si maw? hi Cauk ah hin a umnak hmun ram kong cu lam hmanthlak vialte a tal dih. Hi ka hin vailam tahnak lam le phak khawhnak lam zong a tal chih. Nunnak tilet a thomi rili cungah tilawng in khual a tlawngmi a si maw? Hi Cauk nih hin a kal duhnak hmun le lam vialte a sawhpiak dih. Hi ka ah nih fingtlang le nelrawn vialte a hmuh khawh dih lai. Tilawng cung in a rak tlaknak hmun, ṭihnung a simi hmun hna le philh lonak ca i an rak phunmi lung vialte hna zong a hmuh khawh lai.

Hi vialte hmuh hnu ahcun, hi tluk chawva men sung hna pei kan kut chungah a rak um ko hi, hohmanh nih chimh le hruai hau lo in thil men sung umnak vialte cu hi ka ah hin pei a rak um ko hi. Khrihfa a simi hna nih cun hi tluk a ṭhami le a thiangmi Cauk hi rel lo le ruah loin a um kho lai lo. Salm caṭialtu nih cun, "*Na bia cu ka ke caah meiinn a si, ka lam caah ceunak a si*" tiah a ti. Hi hi kan lam caah a ceunak a petu meiinn bantuk a si. Zanṭim mui lak kan ke nih a lamh dingmi ca zongah ceunak petu meiinn bantuk a si. Cucaah Khrihfa taktak a simi hna nih cun Pathian bia cu thuhmi chawva sui le ngun nak hmanh in Amah duhnak hngalhnak ding caah kawl dingah an duh deuh lai. Khrihfa a simi nih cun Pathian nawlbia zulhnak he rianṭuan ding hi a lung chungah a chiah lai. Nawlbia a rak pek hnu ah Moseh nih, "*Nihin ah ralrinnak bia kan pekmi hna vialte hi nan lung chungah i chiah tuah u*" tiah a ti hna. Zei thil paoh lung chungah chiah a sinak cu, dawt ruangah le duh ruangah a si. Cu thil cu ngeih khawhnak dingah thazaang dihlak chuah in i zuam a si. Cuticun Pathian bia nih a langhter bantukin Pathian duhnak hngalhnak ding caah kan lungthin hi a hmun dingmi caah kan chiah ding a si.

Hi hngalhnak hi an vun ngeih tikah Salm caṭialtu nawl hi kan i cawn ding cu a si. Salm caṭialtu nih cun, "*Nangmah cungah sualnak ka tuah nakhnga lo na nawlbia cu ka lung chungah kaa chiah*" tiah a ti (Slm. 119:11). A tinhmi cu Pathian bia a lung chungah chiah asiloah thuh i Pathian ralchanh in sualnak tuah lo hi a si. Cucaah cun hi bantukin kan sualnak hnga lo Pathian bia hi kan lung chungah kan chiah hrimhrim ding a si. Nunnak lam hmuhsahtu a si nakhnga kan cawn ding le kan zoh ding hrimhrim a si. Hi lunglawmhnak Cauk kan kau fate kan lungthin a tak a si le si lo bia a hal dingmi cu: "Bawipa, zei dah tuahter na ka duhmi a si?" ngakchia bantukin nawlngaihnak he ra hna u sihlaw Pathian duhnak cu hngal loin kan um bal lai lo.

Sihmanhsehlaw Pathian Bia chungah kan tuah dingmi kan hung hngalh tikah cun, kan tuah dingmi cu Pathian Bia cu tuah te dingah i chiah lo in tuah cawlh hi a si. A pakhatnak ah atu tuah dingmi rian hi hngalh duhnak taktak a um hrimhrim ding a si. Cun theih cang ka in a fekmi le a ṭhawngmi biakhiahnak he tuah colh ding a si.

Hi vialte hi i chinchiah buin, Baibal Cathiang cawnnak le relnak dingah a ṭhathnem dingmi hmuhsaknak tlawmpal in ka van langhter.

A Daihnak Hmute ah Rel Ding

Baibal hi na khaan chungah asiloah pawngkam buaitu a um lonak rel ding a si. Midang i chawnhbiaknak asiloah a hlangmi thil dang hna nih an buai nakhnga lo na khaan chungte ah rel ding a si. Baibal ca rel hi Pathian he i chawnhnak a si. A bia thiang kan rel tikah bia a kan chimtu Pathian he i chawnh a si. Zei zong vialte a hmutu a mit in kan thinlung hi a hmuh dih. Cun biapi a simi ah kan thinlung a um le um lo kha a hngalh. Pathian bia kha a sullam taktak hngal lem loin le a thlarua ti din duhnak taktak ngei lo bantukin kan rel ahcun

kan hawi le kan zohchuk hna bantukin Pathian kan zohchuk a si. Cucaah cun Pathian bia hi zeitikhmanh ah rel sawhsawh loin Pathian ṭihzahnak le upetnak thinlung rel hna u sih.

Na Thinlung le Ruahnak Timhtuah Ding

Lungthin timhtuahnak he Pathian Bia lei ah kal ding a si. Tihzah awk le upet awk a tlakmi minung he i ton dingah kan kal ahcun ṭha tein timhtuahnak le thilri hruk eih kong zongah ralring tein kan i hruk eih tawn. Cucaah cun hi hi Pathian he bia i ruah ding le i tong dingin kan kal tikah kan thinlung chungah kan chiah zungzal dingmi a si. Vawlei lei ruahnak cu kaltak hna u sih cun a daimi hmun, a thiangmi hmun le a ṭhami ruahnak hi ngei hna u sih. Cuticun saupi in kan ruahmi biatak hna cu kan thinlung chungah kan i lunghmuih kho lai.

Thiang Thlarua Bawmhnak Kawl Ding

Khrih nih a zultu hna sinah bia a kamh takmi hna cu Thiang Thlarua a rat tikah biatuk chungah an luhpi hna a ti (Jhn. 16:13). Thiang Thlarua hngalhternak le chimhnak a um lo cun, Pathian Bia kan i fiang kho lai lo. Thiang Thlarua velngeihnak a um lo cun Pathian Bia zulh duhnak kan ngei lai lo. Cawnpiaktu a simi Pathian Thlarua bawmhnak lawnglawng hi kawl dingah fakpi in forhfial kan si. Khrih nih vawlei nu le pa nih an fale thil ṭha pek an duh hna ahcun Pathian chinchin nih cun a Thiang Thlarua a halmi hna cu pek a duh chinchin hna tiah a ti (Mat. 7:11). Cucaah cun, Pathian Bia kan rel hlan ah biatak a kan hmuhter nakhnga, kan tuah dingmi rian a kan hmuhter nakhnga, le kan thinlung chungah tuah duhnak a um nakhnga thla kan cam hmasa ding a si. Cun kan van rel tikah kan duhmi caah kan lungthin cu dai tein Pathian sinah kan chiah ding a si.

Mah nih i Nunpi Dingah Rel Ding

Biatak na hmuh tik paoh ah atu rian caah zeidah a chuahpi mi a si ti hal ding a si. Thlarua lei dawtnak he a pehtlaimi a si ahcun, na thinlung umtuning he na tahchun ding a si. Khrihfami hna nih pakhat le pakhat i hawikomhnak asiloah vawlei he i hawikomhnak ah an ngeih dingmi nun le ziaza kong he a pehtlaimi a si ahcun, nan cawlcanghning he na tahchun ding a si. A ṭhami thil tuah ding rian kong he a pehtlaimi a si ahcun, na tuah le tuah lo kha na zoh ding a si. Na tlamtlin lonak le sual ngaihchih a herhnak hmun na hmuhnak paoh ah a hman lomi kha na remh khawh nakhnga Khrih thisen thawngin ngaihthiam na sinak lai zaangfahnak na hal ding a si.

Pehtlai tein Rel Ding

Nifate hrimh thannak i pek hi kan taksa ca nakin kan thlarua nunnak caah a herh deuh. Pathian bia cu zungzal nunnak changreu a si. "Thlarua rawl a si." Na thlarua nunnak (soul) cu rawl tam in a thih sualnak hnga lo a caan hmaan tein Pathian bia na pek ding a si. Na dinh caan, vawlei caah caan na pek le buaitu an um lo caan le na lungthin dai tein na umter lio caan pawl hna hi na thim ding a si. Zingka nakin a ṭha deuhmi le a rem deuhmi caan dang a um ti lo. Zingka ahcun thinlung a tliangtlam, thazaang a ṭhawng, thinlung a zan caan a si caah Pathian bia a thawknak taktak cohlan dingah i timhtuah ding a si. Zan caan zong hi Pathian bia ruahnak dingah caan ṭha caan rem dang a si ve. Sihmanhsehlaw nangmah a ṭha bik caan cu na thim ding a si. Nangmah dang tein na um i biatak kha na thinlung chungah chiah dingah caan a za in na pek tik paoh ah a reu bal lomi nunnak ti thiang cu a lakkate (freely) in na din khawh lai.

Baibal cu Cingcang tein Cawn ding (Study the Scripture Systematically)

Baibal ca hi na duhnak paoh na rel a si ahcun Pathian biatak cu cheuchum lawng na hmuhmi khawh lai. hi bantuk cawnning le relning cu thlacam tikah relmi bantuk a si lo. Sihmanhsehlaw Baibal dihlak in hngalhnak dingah le a biapi deuhmi pawl he zohchinhnak ding caah a si i hi bantuk cawnnak nih cun caan sau deuh pek a herh.

Baibal ningcang tein le ṭha tein cawnnak dingah a tanglei bantukin tuah khawh a si.

Hnawhnam lo ding. Baibal pehtlai tein cawn ding le rel dingah caan na pek tikah zeitik hmanh ah tampi in rel i zuam lo ding a si. hi nih hi a sullam taktak thei lem lo asilaoh a thlarau ti ding lo in hnawhching namchan in an kalpi lai. Zei huaha loin dal tampi relnak in caang khat ṭhate le fel tein rel hi a ṭha deuh. Rawl tampi einak in tlawm tein ei i pawpi nih ṭhate rial khawh hi taksa caah thazaang a ṭha deuh. Cu bantukin a fiang ṭung lomi ruahnak tampi nakin, a fiangmi te ruahnak pakhat hi a ṭha deuh. Lungthin le pawpi nih a ruah khawh lengin le a rial khawh lengin tampi ruah le ei hi a ṭha lem lo. Na relmi caang nih biatak a cawnpiakmi fiang tein le ṭha tein na hmuh hlan lo cu na ruah peng a ding. Khua nih pangpar a fuh bantukin na relmi caang ah khan na thinlung le ruahnak kha na chiah ding a si. Cu na relmi caang nih a chuahpimi khua tizu na hmuh hlan lo na kaltak ding a si.

A chungah a ummi thil hna zoh ding. Baibal ca na rel tikah na hngal peng dingmi thil hna an um.

- Hi nih hin Khrih kong a chimmi zeital ka hmu maw? Hi hi Baibal ca na rel hlan ah na lung chungah na chiah lo ahcun, Biakam Hlun cauk a cheuchum paoh cu rel na huam lai lo. Cun a tam deuh cu na caah sullam zeihmanh a ngei lomi bantuk an si lai. Khrih kong he pehtlaiin biaphuan (prophecy) le hmanthlak (type) in a khat. Cu cu ṭha tein na theih hnu lawngah a dawhnak le fim chimtu a sinak kha na hmuh lai.
- Zumhnak Biatak kha zeidah a cawnpiak, a fianter asiloah zeidah an fialmi le phunghram (principle) hna dah a langhter timi kha na zoh lai. A lianngan tukmi le a biapi tukmi Pathian ukning phung le tuah dingmi rian hna cu tuanbia cauk chungah a tu le tu na hmuh lai. Thil dang he tahchun tikah a biapi tuk lem lomi thil hna zong na hmuh lai. Hi phunghram hna hmuh le i nunpi hi na rian ngan bik si ko seh.
- Biakamhmi le chim chungmi vialte kha na ṭial ding a si. Pathian nih a phuanmi bia a tlinnak le a biakamnak a zulhnak hna kha na zoh hna lai. Hi hi nih na zumhnak kha a ṭhawnter lai. Thil a cangmi vialte na ṭialmi nih khan ṭhathnemnak tampi an pek lai. Na van rel dih tikah na ṭialmi kha na a tawinak in zoh ṭhan hna law a tlangpi bantukin na chiah hna lai.

Jesuh kong zoh ding

Jesuh nunning zohnak dingah Thawngṭha (Gopels) cauk hna kha ṭha tein rel ding a si. a nunnak a cawlcanghning le a ziaza vialte kha zoh chih ding an si. Cuticun, thil hmete a cangmi chungah Pathian a simi minung ah a van i cannak hi khuaruahhar a sinak kha na hmuh lai. Cucu biapi chia loin na rak rel lengmang mi kha a si. Minung le Pathian karlakah pehtlaihnak a tuahtu bantukin a nunning ziaza kha ṭha tein na zoh peng lai. Siangpahrang, tlangbawi le profet a sinak ṭha tein na zoh ding a si fawn.

A uk ningpi in rel ding

Khrihfa zumhnak, tuanvo, tuahsernak, asiloah nunzia kong zeitindah Baibal nih a chim timi hmuh duhnak he na rel ahcun rel duhnak le ṭhathnemnak tampi na hmuh lai. Tahchunnak ah, Khrih Pathian a sinak kha zohchih in Lamkaltu cauk hi rel dih. Cun a voi hnihnak ah hi Lamkaltu cauk thiamthiam hi Biaknak lei Thanghnak (revival of religion) kong zohchih in van rel ṭhan. Hi bantukin thil hna hmuh duhnak he cauk dang hna zong rel ding a si. hi ti i Baibal na rel ahcun a hlan i na rak rel lioah a cung pa lang lawngin le zeihmanh thei loin zeitluk in dah na rak lenh tak ti kha na hmuh lai i a caan ahcun na khuaruahhar lai.

Kum Thar Caah Thazaang Peknak (Strength for a new year)

Pathian nih kan caah thazaang pek dingmi

a ngeih ko. Zeitindah kan sinah Pathian thazaang peknak cu a rat? Kan sinah Pathian thazaang peknak hi a lam kip in a ra tawn. Laksawng ṭha le laksawng tlamtling hna hi cunglei in a rami an si. James nih cun a ceumi thil vialte a sertu Pathian sinin a rami an si tiah a ti (Jam. 1:17). Kan sinah zeitindah thazaang peknak a ra timi hi a biapimi a si lo, Pathian sin hrimhrim in a rami an si ko. Cu thazaang peknak cu kan hersatnak asiloah kan rian caah kan thinlung a van lumtertu le a van hrimhter thantu cauk kan relmi chung zongin kan hmuh khawhmi a si. Hi thazaang peknak hi kan hawikom hna nih a thar in ralṭhatnak le ruahchannak he a khatmi bawmhnak, i hawikomhnak le conglawmhnak peknak zongin kan hmuh khawh men. Pathian nih kan ruah loning piin thlauchuahnak le thazaang peknak hna hi a kan dawtmi kan hawikom hna sinin a kan pek tawn. Pathian dawtnak hi midang nih a kan dawtnak chungah a rak um tawn. Mi dang mit in kan mit kha a zoh i midang hmurka hmangin kan hna chungah bia a chim tawn. Dawtnak le conglawmhnak kan sinah a rami kan hawikom hna hmang kan derthawmnak ah thazaang a kan pek i kan lungdongh caan ah ruahchannak a kan pek.

A hlan chan ah vancungmi hna rianṭuanning kong kha Baibal nih tampi a kan chim. Lungrethei le vansang au in a ummi hna sinah thazaang peknak bia he an ra tawn. Kan Bawipa Jesuh cu tukforhnak a in dih hun a bat tuk lioah vancungmi hna cu a sinah an ra i an hung hnemh. Gethsemane dum chungah lungkua in a um lioah vancungmi cu a hung lang i thazaang a hung pek. Atu zong hi kanmah bawmh dingah le thazaang pek dingah an ra ko timi cu hngalh khawh a si.

Pathian Bia Chungin Thazang peknak

Pathian thazaang peknak cu phundang zong in hmuh khawh a si. a bia thawngin a rami a si. kan ngaihchiat caan Baibal kan kau ah cun a fekmi Pathian dawtnak, biakamhmi le bawmhnak ding kha kan rel tawn. Pathian cu kan Pa a sinak, kan ngaihchiatnak thluachuahnak in a khahternak le Pathian nih a fale hna caah cun zeizong vialte hi a ṭha in a tuahpiak hna timi kha Baibal kan kua ah kan rel tawn. Kan relmi kan zumh ahcun zeizong vialte kan co lai. Cuticun thazaang thar, khuaruahhar daihnak, a thiangmi daihnak cu kan thlarua nunnak a khat i a thar in hnangamnak cu kan hmuh ṭhan tawn.

A caan ahcun kan lung a dong, kan i hnekchih, kan ruahmi ah kan thin a hung, kan lung a caw, nunnak caah kan ing a puang, kan phurhmi lungretheihnak a tam tuk caah kan thil a rit i kan thazaang a uai tawn. Kan Baibal rel buin ṭhut ahcun conglawmhnak bia he Pathian nih kan sinah a chimmi cu: "*lungrethei le vansang au in um hlah u, nan thin zong phang hlah u*" (Jn. 14:27); "*na thin phang hlah, na sinah kan umpi ko*" (Isai. 41:10); "*na thilrit cu Bawipa sinah ṭhum ta law amah nih an bawmh lai*" (Slm. 55:22); "*daihnak kan chiah tak hna*" (Jn. 14:27); "*ka vel hi na caah a za ko*" (2 Kor. 12:9) ti hi a si. Pathian kan ruah tikah kan lungretheihnak cu a tlau, a ṭhawng thanmi ah kan i ruat, ruahchannak a hung um ṭhan i ralṭhatnak zong a hung kir ṭhan tawn. Baibal hi amah Pathian bia taktak bantukin a relmi, a biakamnak, zumh awktlak a sinak, a nawlbia le a fimchimhnak aw a theimi hna cu Baibal in thazaang an la lengmang ko lai.

Pathian sinin Thazaang peknak

A cunglei i kan chimmi nakin a ṭha deuhmi a rak um rih. Pathian cu a nung taktakmi a si i a dawtnak le a velngeihnak he kan nunnak ah a ra. Profet nih hihi a kan chim - "*a dermi le a bami kha thazaang a pek hna*" (Isai. 40:29). Hi nih a chim duhmi vawlei cungah Pathian fale a bami hna le a dermi hna caah Pathian thazaang peknak a um ko ti hi a si. Hi nih a chim duhmi cu Khrih ṭhawnnak cu kan derthawmnak ah pek kan si i a tlinnak cu kan tlin lonak ah chungah a chiah ti hi a si.

Kan lungretheihnak ah a kan dirpitu, a dawtnak le a zaangfah nih a kan ṭhawntertu minung zong an um men ko lai nain a nuamhnak le ṭhawnnak cu kan thinlung chungah an chia kho lo. Sihmansehlaw, Khrih nih cun thazaang a kan pek i a nunnak zong a kan pek chih. Misur ruang cu a nge hna caah zeidah a si, Khrih teh kan caah zeidah a si. Misur ruang cu a nge vialte kha khiah le hrawh an si ahcun a ruangpi nih a nunnak pekin hma a pumi a nge dang hna fahnak cu a hrawm ve i a kiahmi le a hrawkmi hma cu damnak a pek hna. Hi hi Khrih nih a tuahmi cu a si. A ṭhawnnak cu derthawmnak chungah pek a si. Kan herhmi a tam deuh paoh ah a velngeihnak cu tam deuh in kan sinah a ra ve. Cucaah cun, hersatnak kan in hlan lo cu thlauchuahnak kan hmu bal lai lo.

Bawipa kha lungsau tein Hngah ding

Kamhmi thazaang hi zeitindah kan hmuh hrimhrim lai tiah kan ti khaw? A lehnak cu: "Bawipa a bochanmi (a hngakmi) hna cu thazaang thar an la" (Isai. 40:31). Bawipa hngah timi cu zeihidah a si? Bawipa hngah timi sullam cu lungsau tein Pathian i bochan, Pathian dawtnak kha zumh, Pathian lamhruainak kha cohlan, Pathian thinlung he i neih, Pathian he dong lo tein i hawikomhnak buin nun, amah kut zoh peng, amah bawmhnak kawl hi a si. Thlacamnak hi Pathian hngahnak phun khat a si. Thlacamnak he amah sinah kan kal tikah velngeihnak a thar in pek kan si.

Pathian kan hngah, Khrih chungah kan um, amah he hrawh khawh lomi i hawikomhnak kan ngeih bantukin kan sinah le kan nunnak ah kan herh ningin a reu bal lomi tiva le hrawh khawh lomi thazaang cu amah sinin an luang. Rili ti nih a fawnghleimi le a pehnak vialte ti a toih bantukin a tlangkam ah a ummi vialte hna cu ti in a khahter dih hna. Cu bantuk cun Pathian thazaang nih thinlung a khahter i amah he a pehtlaihter. A tlinnak cu kan co i velngeihnak caah velngeihnak cu pek kan si.

Biakamhnak chungah "tharter" timi biafang zong hi i cinken ding a si. "*Bawipa a bochanmi (a hngakmi) hna cu thazaang thar an la.*" Thazaang cu a dih a rang bantukin tampi in i lak ṭhan khawh a si ve. Kan pek ahcun Pathian nih a kan pek ve. Hi hi a dih kho lomi nuhmeinu rawl um le chiti thawl he khin a lo. Hman lengmang ko zongah a um ṭhan lengmang ve ko. Kan rian, kan hernak, kan tuah dingmi le kan rianṭuanmi he kan kal ding a si ko. Rian dang kha kan i tleih peng ding a si lo. Pathian sinah dawtnah ngeih dingah a kan auh tik asiloah midang nih a kan herh tikah kan um sawhsawh ding a si lo. Pathian kha kan hngah ding a si ti kha kan hngalh ahcun thazang thar kan la zungzal ko lai. a ba i a re a thei bal lomi, van le vawlei zeizong vialte a tlaitu, van arfi hna a ser i anmah le an min cio in a autu Pathian he i chawnbiaknak chungah a nungmi kan si. a tlingmi a nunnak, a biapi tukmi a thazaang he a kan zuldawitu Pathian a si. a lawngmi kan nunnak cu thil ṭha in a khahter ṭhan lengmang. A derthawmmi hna sinah ṭhawnnak a pek hna caah a si.

Cu bantukin midang sinah Khrih min in thil kan pek hna tikah amah nih a lawnnak cu a khahter ṭhan. "*Midang kha thil va ṭhen hna u, nan nih zong Pathian nih an thenh ve hna lai*." (Lk. 6:38) timi hi Bawipa bia a si. cu bantuk thiamthiam in kan nunnak ah kan dawtmi hna ngaihchiatnak chungah a um tikah kan ngaihchiat ve ding a si. hi ti hin cun kan kal kho ti bal lai lo, kan caah ni ceu ṭha a tlang kho ti bal lai lo, a hlan bantukin kan lung a lawm asiloah hla kan sa kho bal ti lai lo, kan rian le tuah dingmi hi kan tuah kho bal ti lai lo tiah kan ruah tawn. Sihmanhsehlaw hmun lawngpi in Pathian nih a kal tak bal lo. A ṭhawngmi le a ṭhawng zungzal mi si kan duh. Tinhmi ah, tukforhnak ton dingah a ṭhawngmi si kan duh. Rian caah a ṭhawngmi, a thiangmi nunning caah a ṭhawngmi, ngaihchiatnak intuar khawhnak ṭhawnnak, midang uk khawhnak ṭhawngnak hna hi kan duh. Nunnak lamthluan ah lungretheihnak um lo in le ding tein a kalmi le Khrih zultu ṭha si kan duh. Nichiar te a tlumi le a pahmi si cu kan duh lo. Pathian nih a kan auhnak cu "ṭhawng ngaiin um tuah" ti hi a si. Sihmanhsehlaw derthawmnak he a ummi kan si kan hngalh ko. Biaṭhalo in kan ti lengmangtu sual ṭhawnnak doh dingah kan dir kho lo. Nunnak thilrit tangah ding tein le fek tein kan kal kho lo. Zeidah kan tuah khawh kun ne?

A luanciami kum chungah Pathian nih a ceunak cu a rak chiah ko. Thazaang a rak um lo caah kum a dih hlan lo zeihmanh hmuhtonmi a rak um lo kho men. Pathian nih tuah dingmi rian an pe lo nain tuah khawhnak ding caah a herhmi ṭhawnnak tu a kan pek. Thilrit a kan khinh bal lo nain cu thilrit lak cun a kan nunter. Ngaihchiatnak a ratter bal loin ngaihchiatnak ton dingah hnemhnak tu a ratter. Riantuan dingah a au hna lo nain an tuanmi caah a herhmi a pek hna. Pathian hngah lawnglawng kan herhmi a si ti hi kan i fian ding a si. cun nikhat hnu nikhat kar kan hlannak ah kan herhmi thazaang cu pek kan si lai.

Kum Thar caah Chungkhar Thlacamnak

A dang kum a dih tiang na kan hmuhter. Zaangfahnak he a khatmi Bawipa Pathian, nangmah he kum thawk ti ding kan i pum hna. Nangmah umpinak tel lo in, nangmah rianṭuannak tel lo in, le nangmah sunparnak tel lo in a liammi ni le caan hna hi kan caah ṭhathnemnak zeihmanh a um lo. Cucaah cun, Khrih caah na velngeihnak nih a kan umpi i a kan zulhnak hnga, a kan hruai i a kan nunternak hnga, na velngeihnak nih a kan thianter i a kan kawlnak hnga, zeitik caan paoh ah na ṭhatnak nih a kan umpinak hnga chungkhar pakhat kan si bantukin na hmai khup bil in kun i zaangfah kan in nawl.

"Nangmah tal loin caan tawite hmanh kan umter hlah. Kan hmaiah um zungzal ko. Cu ticun zeihmanh nih a kan ṭhawn khawh nakhnga lo kan orhlei kut hung si zungzal ko. Na Thiang Thlarua cu ruahnak a kan petu, kan chimmi dingmi bia a chimtu, lam a kan hruaitu, kan cawlcanghnak ah a cawlcangtu, kan tuahmi hlawhtlintertu, zumhnak thiang ah a kan dirhpiaktu dingah van thlah ko. Kan hmai ah zungzal nunnak cu chia law, cu nunnak cu zohchih in le Na Fapa a rat thannak rangleng thawng le vancungmi hna aw le Pathian tein ak aw ngai buin nifa kan nunter ko. Jesuh min kan pek ko. Amen

- Henry Law

Baibal Relnak

J. C. Ryle

Kan nun kum fatinte Baibal tam chinchin in rel ding hrimhrim in biakamnak tuah hna u sih. Kan cinkan chungah hramthlakter i zuam hna u sih. Cun kan thinlung chungah hmunhter hna u sih. Baibal he ṭha tein khawn khawh i zuam hna u sih. Kan nun kum vialte Baibal kan relnak ah i ralring chinchin dingin biakamnak tuah hna u sih. Baibal rel dingah caan kan pekning le kan caan hmanning zongah ralring tein um hna u sih. A herh tukmi a um lo ahcun nifate kan Baibal relnak caan kha kan chiah ta nak hnga lo ralring tein um hna u sih. Pathian Cauk kan rel lio ah a cungah a daithlangmi, a hahhammi le a ngumi si hna hlah u sih. Nu nih lam hlanpi a ummi a pasal cakuat a rel bantukin Baibal ca hi rel hna u sih.

Kan innchungkhar ah Baibal hi upet dingah biakamnak tuah hna u sih. Kan innchungkhar sinah zing lei le zan leiah rel hna u sih. Cun hi ti kan tuahmi cu midang hmuhter dingah ningzak in um hna hlah u sih.

Baibal hi thukpi in ruat (meditate) chinchin dingah biakamnak tuah hna u sih. Vawlei mi hna sinah kan kal tikah kan i kan dingah le kan i menh caan paoh ah kan kau khawh lengmang dingmi caang hnih thum tal cu kan i chiah/kan ah a ṭha. Hi nih hin zeihmanh a si lomi ruahnak a ruahter lo. Hi nih hin nifa rel dingah fakpi in a kan rial chih. Hi nih hin kan nunnak cu rawhralnak chungin a ven. Baibal ca relnak nih hi a kan thianter i kan i cinkannak thluak kha a remter.

Zumtu mi hna kan ton tik hna ah Baibal kong tampi chim dingah biakamnak tuah hna u sih. Ngaihchia ngai a simi cu, Khrihfa mi hna an i ton caan le an i chawnhbiak caan hi zeihmanh ṭhathnemnak a ngei lo. Voi zeizat dah thilte nau a simi le biate nau a simi bia le dawtnak a ngei lomi bia hna hi an chim tawn! Baibal kong kha ceihmai dingah chuahpi hna u sih law hi nih hin thil ṭhalo thawl dingah a kan bawmh lai i kan thinlung cu dingte le hmaan tein a chiah lai. oh, cu ti kan tuah ahcun hi vawlei thalonak chungah hmun khatte ah a kan kalter, cun Jesuh cu Emau khua lei a kalmi a zultu pahnih hna sinah a um bantukin nih a kan neih lai i kan sinah a kal ve lai.

A donghnak bikah, kan nun kum fatinte Baibal in a nung chinchinmi si dingah biakamnak tuah hna u sih. Kan ruahning le kan tuahserning, kan ziaza le kan nunning, mi hmai ah le kanmah pumpak ah kan umtuning – vawlei cungah le kanmah pumpak cungah kan umtuning vialte kha a tu le tu kan rel lengmang ding a si. Zeizong vialte hi Baibal in tah hna u sih, tuah i zuam hna u sih. Pathian bawmhnak thawngin i nunpi hna u sih. Oh cuticun Pathian bia thawngin "kan lam thianter" nak dingah ṭhanchonak kan cawn khawh lai (Slm. 119:9).

Thawngṭha Bai Nih Robert Murray M'cheyne Nunnak Le Riantuannak A Remhning

Paul W. Martin

Robert Murray M'Cheyne cu May 21, 1813 kum ah Edinburgh (Scotland) ah a rak chuak i amah chan lio mino te bantukin a rak nungmi a si. Nungak pawl he lam, puai kal le hmun khat ah umnak in a rak i nuammi a si. Amah cu siangngakchia ṭha cem, muisam suai (artist) zong a rak thiam ngaimi a si. Amah cu lentecelh hi a rak zuam ngaimi a si i a umnak hmun i zuamnak phun kip ah hin tein ak a hmumi a rak si deuh lengmang. Hi bantuk hna hi July thla 1831 kum ah kum 26 a simi a upa David a thih tiang a rak tuah.

Cuticun kum 18 a simi Robert cungah Pathian nih rian tuah a rak thawk. Robert caah David cu zumhawktlak thawngṭha chimtu pakhat a si. vawlei kong lawng a ruatmi a naupa Robert caah thlacampiaktu, a sinah velngeihnak thawngṭha kong a rak chimtu le a hmai ah a nunnak a thlenning a rak langhtertu a si. Robert nih David cu a rak dawt tuk ko nain Khrih lawnglawng zumh dingah le a sualnak ngaihchih dingah ralrin a peknak le zaangfah a nawlnak cu nuamhnak in a rak hlawt hna. Daihnak he a thimi David nunnak a zoh tikah a hakmi a thinlung cu kua hram a van i thawk. Cuticun a nunnak thlen hram a van thawk i a sinah rak rami thawngṭha bia tam chin lengmang in zoh le rel hram a van i thawk.

1831 kum ah Edinburgh University ah M'Cheyne cu Pathian kong a rak cawng. Cu ka i va um cu a caah caan ṭha tuk a rak si. Thomas Chalmers cu a rianṭuannak ah a sang bikmi a rak si. A cawlcanghnak hna nih hin M'Cheyne cungah nganpi a huap (influence). Zumhnak lawnglawng, Khrih biakamnak chungah um ding timi Chalmers cawmpiaknak nih M'Cheyne cu a rak hnihseih ngaingai. Hi nih hin sualnak le khamhnak

kong a cawnpiakmi hna bantukin M'Cheyne rianṭuannak ah theipar tampi a chuahter. "Na thinlung ṭhat lonak in i ṭhen le hlenthawinak in a khatmi thinlung langhter hi thil ṭha taktak a si. Bawipa Jesuh sinah an hruaitu lungthin kha ngeih ding a si. Cu lungthin cu na ngeih ahcun Jesuh nih an ngaihthiam lai i tein ak na hmuh lai" ti hi a cawnpiaknak rak si. "Na thinlung le ruahnak kha sua tuk in le tuaitam tuk in zoh ti hlah. Cu ka ahcun rul cuknak dingah ti lo zeidah na hmuh lai? … Khrih kha zoh ko… amah kha zoh law na nung lai… Khrih thinlung cawnnak he caan saupi na lak bantukin na thinlung cawnnak he caan saupi la ti hlah. Khrih cu voi hra na zoh a si ahcun nangmah cu voi khat long na zoh ding a si."

M'Cheyne cu amah hmuhtonmi chungin thawngṭha a rak chim. Tuah deuh i a rak i timhtuah ka hrawng ahcun Jesuh kong cu a rak hngalh nain amah nunnak taktak in a hngal rih lo.

Kum li chung a training kaimi cu tlamtling tein a van dih hnu, 1835 kum ah thawngṭha chim khawhnak laisen a rak hmuh. Thla hra a ruah hnu ah, St. Peter's Dundee ah a hmasa bik le voi khatnak rian pekmi cu a rak ṭuan. Zumhawktlak tein kum riat chungah a rianṭuannak thawngin ṭha tein a lung a thlengmi nunnak he minung 1,100 a ṭhutnak tlummi biakinn pi cu an khat. St. Peter khrihfabu hna cu zumhawktlak tein mi tang ah a dormi le a riantuannak ah member a karh cakcemmi khrihfabu ah theih an rak si.

M'Cheyne cu a tlaumi hna sinah le a turun hna sinah inn khat hnu inn khat kal in nifate Jesuh thawngṭha cu dinh caan ngeih lo in a rak chimh hna. Sihmanhsehlaw, zohkhanh a herhmi thluarau tampi an um caah Dundee pulpit in a derthawmmi pastor tampi nih an hruai hna.

M'Cheyne cu lungtur zawtnak a ngei i dam si ṭha bik cu ihkhun cungah i dinh lawng hi a si. Doctor te hna nih Dundee kan kaltak i daihnak le dinhnak hmun a dangah kawl ding an rak fial. Pathian zohkhanhnak chungah, 1838-1839 kum ah a chungkhar hna an umnak Edinburgh a kir i cu caan lio ah a rak theihhngalhmi hna sinah a ṭialmi cu:

"a caan ahcun kan um lo karah ka mi hna sinah thluachuahnak nganpi a ra lai tiah ka ruah tawn. Pathian nih rian kan ṭuan cuahmah lioah hin thluachuahnak a pek zungzal lem, cucaah 'keimah kut le thiamnak in ka tuahmi si kan ti kho lo.' 'Thluachuahnak conak dingah hmun a um lonak ah thluachauhnak cu a toih, cuticun a hmumi vialte nih, 'hi hi Bawipa a si ko' tiah an aunak lai daihnak (silence) chungah kan ṭhial.'"

A bia nih biaphuan (prophetic) a sinak cu a langhter. Edinburgh i a um lioah, Israel ah a ummi an thlarua sining kong dotthlatnak hmunah i pehtlai ve dingin khrihfabu hruaitu hna a sinah an rak ra. Zarh tlawmpal a ruah ah a si bawipa le St. Peter khrihfabu upa hna – mino pastor le Andrew Bonar le a dang pawl hna he Biakamhmi Ram (Promised Land) ah kal khawhnak thluachuah cu a hmuh.

A kalnak i a va nuamhnak kong tampi ṭial loin, cuticun, 1839 kum ah dam tein Dundee ah a rak kir ṭhan. A rak kir hnawh chan cu a um lo kar ah Pathian nih a rak lenmi Khrihfabu kha a si. Pathian ṭhatnak chungah M'Cheyne cu pastor a ṭuannak hmun ah nuam tein a um.

Cuticun, lunglawmhnak nganpi he ṭhanghnak (revival) fakpi in a tlun nakhnga ding ruahchannak he a rian cu a rak tuan. Cu lioah cun a thin tur cu a hung rang chin lengmang, sihmanhsehlaw rian zeimawzet cu a ngawl i kum li chung cu a biakamnak he ralring tein thawngṭha chimnak, thlacamnak le midang Khrih sinah a auhnak hna rian tu cu din lo tein a ṭuan. A ngaingai ti ahcun, hi bantukin midang rian a ṭuanpiak hna lioah ṭaifawt (typhoid) zawtnak nih kum 29 a si ah hi vawlei nunnak in zungzal nunnak a din.

Hi mino pa caan tawite nunnak chungin zeidah kan i cawn khawhmi a si? Kan nunnak le rianṭuannak ah a bia le a tuahsernak hna nih a kan cawnpiakmi le kan i tahchun dingmi zeidah a si?

Thawngṭhabia ṭha tein hmannak lawnglawng hi kan sualnak phisinnak (deal) lam a si.

"Thla ka cam tawnmi cu, 'Bawipa, a sualnak ngaihthiam a simi hna an thian bantukin ka thianter ko ti hi a si."

M'Cheyne a thih hnu thla zeimawzet ah vawlei ah a dawt bikmi a hawipa Andrew Bonar nih a voikhatnak bia a ṭialmi "*na konglam ṭial law hmun seh" (Memoir & Remains*) timi cauk cu a chuahpiak. Cu cauk chungah cun M'Cheyne rianṭuannak, a thlennak (reformation) a thlarua nun ah khulrang in a ṭhancho khawhnak dingah lam hmuhsaktu hna an i tel. hi bia hna nih hin zeizong vialte ah Jesuh lawh a rak duh tuk thinlung fiang tein a kan hmuhter khawh.

A nunnak chungah sualnak kong hi ruah (deal) a rak duhnak cu zei ruangah dah timi bia le zeitindah timi bia in a bia a rak thawk. "Khrih thisen chungah ka chiaṭha thleidannak lungthin tawl zungzalnak thawngin zungzul nunnak chungah laksawng tling tein ka ngeih ding, mi sinah ṭhatnak tuah ding, Pathian sunparnak caah ka tuah khunnak dingah le a sang bikmi lunglawmhnak hmuhnak dingah ka zuam" tiah a rak ti.

Cun sual phuannak nakin chiaṭha thleidannak lungthin hi a thinlung chungah thlirit a rak a sinak le Jesuh chungah a thlawn tein (free) a ngahmi sual ngaihthiamnak le sual thianter tel loin hi nih zeitindah sualnak a chap chinning a si timi zong kha a langhter. Cun a chimmi cu:

"Ka sual tiah ka ruah tikah Khrih sin kal hi ka rak duh hrimhrim lo. Kal dingah kan ning a zak. Hi ti kal ding cu thil ṭha ah ka ruat lo – ka sualnak rianṭuantu dingah Khrih sernak in cun vok rawl einak kuang lei ah thil ṭha bik hruk buin va kal le i phetsawtnak bia thong khat chim hi a ṭha deuh ah ka rak ruah. Sihmanhsehlaw hi bantuk ruahnak vialte hna hi lih an si i Hell lei kalpi tu lawngte an rak si. Johan nih a chimmi cu – '*pakhatkhat nih sualnak nan tuah ahcun, a dingmi Jesuh Khrih, Pa sin i bia a kan chimpiak khotu kan ngei ko'* tiah a ti (1 Jn. 2:1). A thukmi sualnak chungah dainak le himnak a um lo nain Bawipa Jesuh Khrih sinah ding tein kal ahcun daihnak le himnak cu a um hrimhrim ko ti kha hngalh. Daihnak le thiannak cu Pathian sin phaknak lam an si. Hi hi vawlei mi hna le lungthin a hakmi hna caah cun hruh a si nain Pathian sin phaknak lam a si."

Na sualnak kha Thawngṭhabia he a pehtlaihnak hnga hi minote a simi pastorpa sinin cawn ve ding a si. Sual ngaihthiamnak le velngeihnak caah Vailamtah lei ah ngawl lo tein kirthannak dah ti lo cu hi thlarua nun a ṭhanchonak dingah lam dang a um ti lo. M'Cheyne cu a Khamhtu sinah a neihtertu le a nunnak ah Pathian tihzahnak a chuahtertu cu "Khrih voi hra a zohnak" thawng lawnglawng in a si a dang thil ruangah a si lo. Sualnak kha a hngal lo bantukin i umter dingah fial kan si ni in sualnak thleidan thiam a ṭhatning le sualnak caah ngaihthiamnak a hmuh a ṭhatning hi, hi pastor sinin ṭha tein kan cawn ah a ṭha.

Thawngṭhabia ṭha te hmannak nih Phorhlawtnak cu a hrawh

Thawngṭhabia nih M'Cheyne a sersiamnak a langhtertu bik lam pakhat cu thukpi in toidornak ah a ṭhanchonak hi a si. Minthang le mipi nih hngalhmi a hung si lioah Whitefield ah a rak um lo nain minung tampi nih M'Cheyne cu an rak kirter ṭhan. A ngaingai ti ahcun, Pathian nakin amah cungah zumhnak a ngei deuhmi hna a mawhchiat hna nak hi a caah tahchunnak tampi a um.

"Riantuantu nih cun thinhungnak ni ah sifakmi khamhtu a ser ding a si. Hi hi khamhte dingmi nih rianṭuantu asiloah dawttu asiloah hngalthiamtu…hi a hngalh lo. Nangmah nih Tufa lun cu ah na kut in na put hrimhrim a herh. Bawipa ni ah ka mi hna caah tehte ka si dingmi hi ka ṭih tuk. Thawngṭha ka rak chimhmi hna nih Khrih kha zoh loin keimah lawng an ka zoh te dingmi hi ka ṭih."

M'Cheyne nih Khrih caah ralring tein a

ruahmi vialte le a tuahmi vialte nih a nunnak ah Khrih men a ngeih taktak kha fiang tein a langhter. Jesuh lianngannak le rumnak cu a caah chawva man sung (treasure) le a khuaruahnak (meditation) a si, cucaah mi pakhatkhat nih pastor sawhsawh sinin nunnak a hmuh timi ruahnak hi a caah cun nihchuak bia bantuk a si.

"Turun hna nih tuukhaltu dawt hi zeitluk in dah a fawi le tu khaltu nih a hlawhtlinnak ruangah cung sangah i chiah le a mi hna sinah mi zeimaw mithmai ṭha peknak le mi thleidannak sualnak ah tluk hi tu khaltu caah zeitluk in dah a fawi ti kha M'Cheyne nih cun fiang tein a hngalh." Cucaah porhlawtnak hi a thih bakin thiter hi a zuammi a si. vailamtaknak hi a zohchih zungzalmi a si.

Ram Thiang (Holy Land) ah a um kar i a khrihfabu chungah a rak cangmi ṭhanghnak bantuk kha cu khoika hmun hmanh hmuh ding a um ti lai lo. Ramdang ah a zawt buin a um ko lio zongah hmuh a rak duh tukmi cu thlacamnak in le thawngṭha chimnak in rian a ṭuannak a khrihfabu le a mi hna kha an si. Dundee ah a rak kir ṭhan lioah mino deuh le hmuhtonmi a tlawm deuhmi W. C. Burns thawngṭha chim rianṭuannak tangah ṭhanghnak nganpi a rak cang. Nain, amah pumpak caṭialmi asiloah mi zapi sinah a chimmi bia zongah hnahchuahnak biathli zeihmanh a um. Burns nih a fiantermi cu, "mithli le harsatnak tampi he rian a rak tuannak hmun ah a dang thilri nih upatnak a hmuh tuk ko zongah M'Cheyne cu hnahchuahnak zeihmanh a ngei lo. Lungthin a ṭhami Khrihfa taktak cu, zei bantuk kut paoh in siseh Bawipa rian kha tuah a si ahcun aa lawm ko. [amah cu] khuaruahharnak le thangṭhatnak in a khat…"

Nan teh zeitin? Na nunnak chungah phorhlawt ruamkainak chuahter dingin Thawngṭhabia nih hram a thla maw?

Thawngṭhabia ṭha tein hmannak nih ihnak nakin Pathian kha biapi deuh ah a chiah.

Lungtho tein zei zong vialte hi tuah; tuah awktlak a si ahcun, na ṭhawnnak dihlakin tuah. Hi vialte nak hmanh in Pathian sinah chiah deuh. Kan zei zong a simi, kan nunnak a simi hmaiah mithmai ṭhan a hmuh hlan lo cu minung mithmai ṭha cu na hmu bal lai lo."

February 23, 1834. – Sabbath. – Tuantein Pathian ton dingah ka tho i ka thlarua nunnak nih a duhmi ka va hmuh. Hi bantuk i tonnak dingah ahodah tuante in tho loin a um hnga?

Tuanbia tampi hmanh zoh loin mi lianngan Pathian mi hman hna hi pumpeknak le thlacamnak nun a ngeimi an rak si ti kan hmuh khawh. Thawngṭhabia hi M'Cheyne nunnak a hmaan tukmi le nifa a nunnak ah a nunnak hrampi a si. Jesuh he pehtlaihnak caah nifa a nunnak hi Pathian sinin a hmuhmi laksawng a si.

Thil a tuah khawh lo kha fiang tein a hngalh caah zaangfahnak he a khatmi Pathian tel loin hmailei ah kal hi a rak ngamh lo: "zei rian hmanh ka tuah hlan ah Pathian hmai ka hmuh hmasa hrimhrim ding a si a ti." "Lungpi chungin a chuakmi nunnak ti kan din hrimhrim ding a si cu ti a si lo ahcun a ṭhawnnak thar kha bia kan chim kho lai lo."

Johan 15:5 hnulei ah a ummi biatak nih a nunnak a suk ngaimi cu: "*Misur ruang cu keimah hi ka si i a nge cu nanmah hi nan si. Ahohmanh ka chungah a um i kei zong a chungah ka um ahcun, amah cu thei tampi a tlai khomi cu a si; zeicahtiah keimah loin nan tuah khawhmi zeihmanh a um lo."* (Jn. 15:5).

"A lianngannganmi Jesuh lawhnak dingah Pathian thluachuahnak hi pahrang (talents) ngeih ruangah hmuhmi a si lo. A thiangmi rianṭuantu cu Pathian kut chungah ṭih a nungmi ralthuam bantuk a si" ti hi M'Cheyne nih fiang tein a hngalh khawhmi a si.

Kanmah khua khan lairelnak i bochan dingin lemsawi kan si tik ni le caah ah M'Cheyne tahchunnak hi a ṭhami a si. Kan herhmi cu Pathian a si. Kan ruahnak ah Thawngṭhabia hi a biapi bikmi ah chiah hi kan herhmi a si. Thawngṭhabia cu ka thlak ningin nifa cawn dingah le ruah dingah pek ka si. Thawngṭhabia cu mah le mah i bochannak he a pehtlaimi vialte dohnak dingah a si i Pathian hmai kawlnak dingah mi a hruaitu zong a si fawn. "Sihmanhsehlaw zapi huap in chim ahcun zeihmanh kan tuah hlan ah suimilam pakhat tal cu Pathian he long caan hman tinak ngeih hi a ṭha bikmi a si."

Thawngṭhabia ṭha tein hmannak nih thla an camter lai.

"Thlacam nun ngeih loin ahohmanh Pathian fa an si kho lo, lungrual tein thlacamnak um loin Khrihfami hna bu hi a nungmi dirhmun ah a dir kho lo."

M'Cheyne le pastor dang hna cu Niruk ni zan ah pakhat le pakhat thlacampiaknak ngei awkah hnatlaknak an ser. Pathian nih hmun dang ah rian a ṭuannak hnga caah thlacamnak he Dundee ah a ummi a turun hna caah zumhawktlak nawlpiaktu (interceder) khawhnak hna thlacamnak an ngei. Bonar nih a rian a tammi pastor le phungchimtu nih hi thlacamnak ah hin daithlang in a um ah teh tiah a hal, M'Cheyne a lehning cu a biahalnak he a ralkah ngai; "thla ka cam lo ahcun ka mi hna nih zeidah an tuah lai?" tiah a leh.

Rian dang a tam chin lengmang caah pumpak thlacamnak le Baibal relnak hi a tumchuk ti hi mi tampi nih cun kan hmuh khawhmi a si. Sihmanhsehlaw Pathian ralthuam chungah dir hmasa loin raldohnak ah kal ding cu M'Cheyne nih cun a duh hrimhrim lo.

Thawngṭha chimtu hna cu thlacammi minung an si ding a si. Cun midang zong kha hi bantuk thlacamnak a ngeihter khawh hna lai. Cuticun thawngṭha a chim lai i fim a chimh (counsel) hna lai. "Thlacam cu thlacam nih a cawnpiak ding a si. a hlan i na hmur in a hung luang tawnmi thlacam ning pungsan (form) lawngah kha i lungsi (content) ti hlah. Khrihfa mi tampi cu thla an rak cam tawnning pungsan kha an kaltak ding a si cang, atu cu "Abba" tiah au ding kha cawnpiak a si cang."

Hawi dawt hna, nangmah pumpak thlacamnak hi zeidah a lawh taktak? Chun ni tlak zalawng tein thlacamnak caah Thawngṭhabia hi na nunnak ah a biapi cem a si maw?

Thawngṭhabia ṭha tein hmanhnak nih evangelist rian ṭuan duhnak an pek lai.

Bonar nih M'Cheyne sinah ca ṭial: "kan rian a dih tiang tuan hi kan i tinhmi a si loin thlarua tlau khamh tu hi kan i tinhmi a si… inn khat hnu inn khat caan zeimawzet len hnu ah, zan lei caan inn lei ah a hung lawi, cun a pummi innchungkhar hna sinah thawngṭha bia a chim. 1838 September 26 ni hi inn a lennak ni vialte lak ni sunglawi bik le ni ṭha bik a si. Chungkhar hlei hnih; a tam deuh cu khoiha hmanh ah an kal lo. Innchung ṭhutdan ṭha cungah ṭhu i Pathian bia ruah le thlacam cu thil lianngan tuk a si. Hi nih zumhawktlak tehte ṭha ah an ser. A. F inn ah Job cauk chungin thawngṭha bia a chim, "*a ka Tlanhtu a nun kha ka hngalh"* (Job. 19:25)."

M'Cheyne nih zumlotu hna thinlung chungah luhning cang thiamnak (skill) a ngei. "Lungtho ngai in um nain Khrihfa a si rih lomi" sinah tehte khannak a ṭial:

"Vawilei nih hin zeidah an tuahpiak i hi ti reru hi na duh? Na caah vawlei hi a thi maw? Vawlei na sualnak an tawlpiak lai maw asiloah na thinlung an thleng lai maw? Vancung ah vawlei nih an phur lai maw? Silo, silo! na duh ahcun vawlei sinah kirṭhan men lai, nain na thlarau lawnglawng kha a hrawh khawh lai. Nuamhnak chungah saupi na nung cang lo maw? Khrih duhnak ra law tuah van i zuam ve tuah – na sualnak an ngaihthiam lai i thinlung thar an pek lai. Vawlei nuamhnak ah kum tampi ka rak um lo nain na nun chung vialte na nuamhnak na ngeihmi nakin nikhat chungah nuamhnak ka ngeihmi hi a tam deuh lai. Zeitindah na ngeih deuhning a si? tiah na ka hal men lai. Pathian nih a ka dawt timi ruahnak ka ngei – Khrih nih a tawl dih cang timi ruahnak ka ngei – cun mi ṭhalo mi hna Hell ah thlah an si tikah kei cu vancung ah

ka um lai timi ruahnak ka ngei. ‘Na biakinn chungah ni khat um cu hmun dang i ni ni thong khat um nakin a ṭha deuh’ (Slm. 84:10). Khrih loin na thih a si ahcun, lungthlen dingah le zumtu bantukin thi ṭhan dingah na kir ṭhan kho ti lai. Na thi hrimhrim ko lai nian voikhat long na thi lai. Oh! Thihnak nih an phak hlan ah Khrih na ton nak hnga thlacam tuah!”

M’Cheyne cu a rian a tam ngaimi pastor le Pathian bia phuangtu dingah fialmi a si. Thawngṭha a ngeihtu a sinak nih mi tlaitu ah a ser. Thawngṭha chim ding a zohnak le a relnak hi midang sinah thawngṭha (evangelism) chimh lonak dingah phetsawtnak ah a hmang bal lo. Pathian nih mi sualmi hna khamh ding hi ruahchan buin a nungmi a si.

Thawngṭha kong na zumh taktaknak kha thawngṭha bia na chimmi (evangelism) nih zeidah ruahnak dah an pek? “Mei nih kan inn pa inn a kangh a si ahcun, thangpi in au i kan thazaang dihlak kan hmang hnga lo maw? Oh! A thi kho lomi an thlarua khamh nakin an taksa khamh hi kan i zuam deuh lai maw?

Pathian nih thil nganpi a tuah khawh ko timi zumhnak kan ngeih lomi le a cung pa lang lawng a simi kan thlarua caah i ngaihchih dingah M’Cheyne nunnak nih a kan auh i mi tang ah a kan dorter ding a si. A nunnak nih kan sining dihlak le kan tuahmi dihlak ah thawngṭha bia he i pehtlaih kan herhnak kha kan sinah a langhter ding zong a si fawn. Cu nih cun, Thawngṭha cawn duhnak taktak a ngeimi siangngakchia ah a kan ser lai.

A Sunglawimi Ro Zohkhanh Dingah Pek

Khrih kha a Khamhtu le a Bawipa ah a cohlangmi vialte nih a Liannganmi Rian (Great Commission) a kan peknak bia tlinter ding hi kan rian a si. Sihmanhsehlaw hi rian tlinternak hi kan thil ti khawhnak in kan tuahmi pinlei ah a ummi a si. Pathian dawtnak nih hnek chihnak a um lo ahcun hi rian hi tuah khawh dingmi phun a si lo. Kan minung hawi sinah dawtnak thlarau ngeih hi kan minung sining in kan tuahmi a si lo. Asiloah Khrih khamhnak an hngalhnak dingah a herhmi hmanh hi kan tuah khawhmi a si.

Hi ruangah Lamkaltu Paul nih Khrih dawtnak nih a kan hnekchihnak biatak kha a hmaithlaknak a si (2 Kor. 5:14). Biatlangkomnak cu a si fiang ko: zaangfahnak cu Pathian dawtnak nih a tuahsernak a si caah, kan herh bikmi cu Pathian dawtnak in khah hi a si.

Cucaah cun Pathian sinin a rami hneknak hi nifate kan ngeihnak hnga dong lo tein thla kan cam lengmang ding a si. Zumtu a simi hna thinlung le nunnak chungah Pathian lungthawhternak caah ṭhawnnak a um. Zumtu a simi hna thinlung le nunnak ah a ṭhawngmi a dawtnak cu kan dihlak in ngeih khawhnak a um. Thlarua tlaumi hna caah hi zaangfahnak le dawtnak nih theipar tlai khawhnak a um. Zumtu a simi hna thinlung le nunnak ah a nung taktakmi dawtnak zong a um fawn. Pathian dawtnak nih a kan hnekchihnak hi a ṭhawn tuk ruangah kum chiarte kan rian kan tuah khawhnak a si. Oh, voi zeizet dah hi bantuk upet pek hna hi kan Bawipa Jesuh sinah kan ngeih khawh lo!

Bawipa rat ṭhan lainak caan le hi vawlei caan a dongh lainak hi zeitluk in dah kan neih cang timi hi a theimi hi ahohmanh nih kan thei lo. Lianngannak he a langh lainak hngah hi kanmah rian a si. bawipa nih a rat lainak a ṭhawn le ṭhawn lo kan thei lo caah thlarau tlaumi hna sinah din lo tein thawngṭha bia chim peng hi zumtu Khrihfami hna rian a si. cucaah cun Bawipa nih tuah dingah a kan pekmi rian hi tlamtling tein kan tuah dihnak hna lung ṭhawn chinchin i zumhawktlak chinchin in kan umnak hnga thlacam zungzal hna u sih.

Dale Crowley

LUNGLAWMHNAK BIA

A Rat Thannak Thawngṭha Bia hi, ka upa Rev Dr Van Cung Tum nih a rak lehmi le rak chuah balmi a si. Rev Dr Van Cung Tum, Bawipa sinah aa dinh hnu ah hi thawngṭha bia hi lehnak le chuahkhawhnak man lo bak in an kan tuahpiakmi Pathian thluachuahnak nganpi pakhat a si, tiah ka ruah.

Hi thawngṭha hi a caan hmaan tein kan chuah khawhnak hnga, thlacamnak in nan kan bomh ve awkah Bawipa Jesuh min in zaangfah kan nawl hna.

Hi thawngṭha bia hi nan mah pumpak cio caah siseh, nan Khrihfabu cio ca zongah thluachuahnak a um lai, tiah ruahchannak ka ngei ko.

Hi thawngṭha bia he pehtlai in lunglawmhnak le Thlacam cahnak bia nan kan kuat duh ahcun a tanglei address ah kuat khawh a si lai.

Rev Dr Run Lian
Tabernacle Missionary Church Myanmar
P.O.Box 1349
Yangon, Myanmar
Email: dts4christ@gmail.com